

BACHELOROPPGAVE

Vurdering av barns situasjon i økonomisk sosialhjelpssaker

– En litteraturstudie

Assessment of the children's situation in welfare support cases

– A study of literature

Marte Alvsåker Tolo

Kandidatnummer: 340

Bachelor i sosialt arbeid

Fakultet for helse- og sosialvitenskap

Institutt for velferd og deltakelse

Antall ord: 10759 (alternativ B)

Innleveringsdato: 20.05.2020

Abstract

This study examines social workers' assessment of children's situation in welfare support. The research question is *"How does a social worker at NAV work to get insight into children's views of their own needs in cases where the family receives welfare support?"* Through a study of literature results show that several factors affect social workers' opportunities to gather thorough and adequate information. Results show that social workers find the legislation unclear, children not being directly included, and lack of resources characterizing the working conditions, which may affect the assessment of children's situation and needs. In analyzing the results, as well as discussion of the research question, different perspectives and theories are used, for instance perspectives of poverty and their consequences, NAV as a welfare service, as well as a bureaucracy, different views of children and degrees of participation.

By this study, I want to put children's position, as well as assessment of their situation on the agenda, display potential consequences of not including them directly and make conversations about how to work better in the best interests of children.

Innholdsfortegnelse

Abstract	1
1.0 Innledning	4
1.1 Avgrensning av tema og definisjon av problemstilling.....	5
1.2 Oppgavens disposisjon	5
2.0 Teoretisk perspektiv.....	6
2.1 Fattigdom.....	6
2.1.1 Konsekvenser av fattigdom.....	7
2.2 Arbeids- og velferdsforvaltningen.....	8
2.2.1 Nærmere om NAV og økonomisk sosialhjelp	8
2.2.2 NAV som bakkebyråkrati.....	9
2.2.3 Definisjon av relevante begreper	10
2.3 Ulike forståelser av barnet.....	11
2.3.1 Barns medvirkning.....	12
3.0 Metode	14
3.1 Forforståelse	14
3.2 Begrunnelse av metodevalg.....	15
3.3 Litteraturstudie.....	15
3.4 Søkeprosess, presentasjon av data og kildekritikk	15
3.4.1 Kilde 1; En forskningsartikkel om barns rett til en forsvarlig levestandard og utøvelse av skjønn.....	16
3.4.2 Kilde 2; En rapport om helhetlig oppfølging av lavinntektsfamilier.....	16
3.4.3 Kilde 3; En forskningsartikkel om vurdering av brukeres bistandsbehov.....	17
3.4.4 Kilde 4; En mastergradsoppgave om barn i familier som mottar økonomisk sosialhjelp....	17
3.4.5 Kilde 5; En svensk bachelorgradsoppgave om sosialarbeidernes vurdering av barneperspektivet i økonomisk sosialhjelp	18
3.5 Analyse	19
4.0 Presentasjon av funn	20

4.1 Presentasjon av funn fra kilde 1	20
4.2 Presentasjon av funn fra kilde 2	21
4.3 Presentasjon av funn fra kilde 3	22
4.4 Presentasjon av funn fra kilde 4	23
4.5 Presentasjon av funn fra kilde 5	23
5.0 Drøfting	24
5.1 Hvordan forstås vurdering av barns situasjon av saksbehandlere?	24
5.2 Hvilken betydning har det om barna ikke snakkes direkte med?	25
5.3 Hvilken betydning får rammeverket for saksbehandling når det gjelder vurdering av barns situasjon og innsikt i barns syn på deres behov?	27
6.0 Avslutning og konklusjon	30
7.0 Referanseliste	32

Vedlegg

1.0 Innledning

I flere sammenhenger omtales Norge som et av verdens rikeste land. Mye av grunnen til vår velstand tar utgangspunkt i at vi er en velferdsstat. Dette innebærer at det offentlige har ansvar for å sikre alle innbyggere minimum levestandard. De som ikke er i stand til å forsørge seg selv og sin familie, skal sikres livsopphold gjennom økonomisk sosialhjelp, administrert av Arbeids- og velferdsforvaltningen [NAV]. Ifølge Statistisk Sentralbyrå [SSB] var det i 2018 i underkant av 55 000 som mottok økonomisk sosialhjelp som sin hovedinntekt (Statistisk Sentralbyrå [SSB], 2019a). Mange av sosialhjelpsmottakerne har også barn og dermed forsørgelsesplikt. Statistikk fra SSB viser at det i 2017 var ca 21 500 barn som ble forsørget av sosialhjelpsmottakere (SSB, 2019b).

Hvor mye sosialhjelpsmottakerne får utbetalt, varierer ut fra saksbehandlers skjønnsvurderinger av brukerens situasjon, lovverk og veiledende retningslinjer (Arbeids- og sosialdepartementet, 2020). Ansatte på kommunale NAV-kontor har ofte ulike utdanninger. På NAV-kontoret hvor jeg var i praksis var de ansatte vernepleiere, økonomiske rådgivere, økonomer og sosialarbeidere. Noen hadde også andre bakgrunner. Selv studerer jeg sosialt arbeid. Som sosialarbeider har man bred kunnskap innenfor flere fagfelt, og innehar spesielt kompetanse i å se helhetsperspektivet til brukerne. I møte med brukere er dette generelt viktig, og helhetssynet er noe som vektlegges i flere fagbøker (Berg, Ellingsen, Levin & Kleppe, 2015; Hutchinson & Oltedal, 2017). Martinsen og Ellingsen trekker også fram «å kartlegge ressurser og gi helhetlige, koordinerte og individuelt tilpasset tjenester», samt å ha «kunnskap om familiesystemer og kompetanse på å ivareta et helhetlig barne- og familieperspektiv» som sentrale kunnskaps- og kompetansepunkt innen sosialt arbeid (2019, s. 15).

I løpet av praksisperioden min fikk jeg erfare hva å kartlegge ressurser og gi helhetlige- og individuelt tilpassede tjenester innebærer i praksis. Jeg hadde samtaler med mennesker som stod i en vanskelig livssituasjon, hvor økonomien til tider var utilstrekkelig. Mange av disse var mottakere av økonomisk sosialhjelp. Gjennom tidligere arbeid med barn og unge har jeg også fått høre og se hvordan foreldrenes økonomiske situasjon påvirker barna. Via samtalene og observasjonene har jeg sett hvordan velferd og rikdom, samt fattigdom, kan komme til syne både på samfunnsnivå og individnivå. Samtalene med disse menneskene vekket en interesse og motivasjon i meg til å fordype meg i dette fagområdet. Jeg ønsker derfor gjennom denne oppgaven, via tidligere forskning, å gjøre en studie knyttet til saksbehandlers vurdering i saksbehandling.

1.1 Avgrensning av tema og definisjon av problemstilling

Det er mange forhold innenfor NAV og økonomisk sosialhjelp som kunne vært interessante å studere. Det kunne blant annet være interessant å studere ulikheter i sosialhjelpsutbetalinger, eller hvordan brukerne selv opplever tjenesten. I denne oppgaven ønsker jeg derimot å rette søkelys mot vurdering av barns situasjon i økonomisk sosialhjelpssaker. Jeg ønsker å undersøke hvordan barnet inkluderes i vurderinger. Særlig opplever jeg det som interessant å se på hvordan NAV jobber for å få innsikt i barnas behov. Problemstillingen jeg har kommet fram til er derfor;

Hvordan jobber saksbehandler i NAV for å få innsikt i barns syn på deres behov i saker hvor familien mottar økonomisk sosialhjelp?

I denne oppgaven tillegges begrepet *barn* en juridisk forståelse, hvor jeg tar utgangspunkt i definisjonen brukt i FNs Barnekonvensjon av 1989, art. 1; «ethvert menneske under 18 år, hvis ikke barnet blir myndig tidligere etter den lovgivning som gjelder for barnet».

1.2 Oppgavens disposisjon

Denne oppgaven består av seks kapitler. Kapittel en består av innledning, avgrensning av tema, definisjon av problemstilling og oversikt over oppgavens disposisjon. I kapittel to gis en teoretisk framstilling, hvor jeg redegjør for ulike perspektiver på fattigdom, samt konsekvenser av fattigdom. Videre presenteres NAV som en velferdstjeneste, før jeg går nærmere inn på økonomisk sosialhjelp, og videre presenterer Lipskys teori om NAV som bakkebyråkrati. I neste delkapittel presenteres syn på barn, samt Harts forståelse av barns medvirkning. I kapittel tre redegjør jeg for valg av metode og søkeprosess, før jeg presenterer datamateriale, samt kildekritikk. I slutten av kapittelet gis også en presentasjon av analyse og forskningsspørsmål. I det neste kapittelet presenteres mine funn fra studiene. Videre er kapittel fem drøftingskapittelet, hvor jeg drøfter funnene mine med utgangspunkt i forskningsspørsmålene og problemstillingen. Jeg skal også drøfte dem opp mot presenterte teorier. Avslutningsvis skal jeg i kapittel seks presentere mine hovedfunn, samt egne tanker, erfaringer og vurderinger i forhold til oppgavens problemstilling.

2.0 Teoretisk perspektiv

I dette kapittelet redegjøres det for teoretiske perspektiver jeg mener er nødvendige utgangspunkt for analyse av datamateriale, samt drøfting av problemstillingen. Først presenteres perspektiver på fattigdom, samt fattigdommens konsekvenser. Videre redegjøres det for NAV som velferdstjeneste, økonomisk sosialhjelp og NAV som bakkebyråkrati. Avslutningsvis i kapittelet presenteres syn på barn og barns medvirkning.

2.1 Fattigdom

Begrepet *fattigdom* kan forstås, defineres og omtales på flere måter, ut fra hvilken sammenheng det brukes i. I det følgende skal jeg gjøre rede for ulike perspektiver på fattigdom, med utgangspunkt i Lars Inge Terum sin artikkel, *Perspektiver på Fattigdom* fra 1998.

Innledningsvis presenterer Terum i sin artikkel det fordelingsorienterte perspektivet og det relasjonelle perspektivet, hvor det førstnevnte er dominerende i fattigdomsstudier (1998, s. 68). Benjamin Seebohm Rowntree omtales som pioneren innen empirisk fattigdomsgransking, og særlig forbedring av levekår var noe som interesserte han. I sitt arbeid skilte Rowntree mellom primær og sekundær fattigdom, hvor det primære begrepet knyttes til eksistensminimum (Terum, 1998, s. 69). Eksistens-minimum viser til det nødvendige for å kunne fysisk overleve, og Rowntree ønsket med dette å tydeliggjøre at noen var så fattige at det var vanskelig å overleve. Med utgangspunkt i denne forståelsen knyttes Rowntree til begrepet *absolutt fattigdom*.

Over en tidsperiode fra 1936 til 1951 viste en studie etter Rowntrees definisjon at fattigdommen var redusert, i sammenheng med blant annet økt levestandard (Rowntree & Lavers, 1951, s. 40, referert i Terum, 1998). En av flere som var kritisk til dette var Peter Townsend, som blant annet hevdet at fattigdommen også måtte forstås som et sosialt fenomen; om å overleve sosialt (Abel-Smith & Townsend, 1965, referert i Terum, 1998, s. 70). Med andre ord har dette perspektivet søkelys på det *relasjonelle*. Som Rowntree, etablerte også Townsend en måte å måle fattigdommen på. Townsend utviklet deprivasjonsindeks, hvor deprivasjon, ifølge Terum, viser til «det å mangle, vere fråteken eller forhindra frå bestemte materielle og sosiale gode» (1998, s. 70). Deprivasjons-indeksen ble så målt ut fra en gjennomsnittlig livsstil, brukt for å måle hvilke goder som er nødvendige for å kunne ta del i samfunnet. Personer som havner under gjennomsnittet ble regnet som fattige (Terum, 1998, s. 70).

For å oppsummere kan man si at Rowntrees forståelse av fattigdom er knyttet til absolutte forhold, hvor man mangler ressurser for å fysisk overleve. På den andre siden har Townsend fokus på et relativt perspektiv, hvor man knytter fattigdom til sosial deltakelse, mot eventuell eksklusjon. Etter den absolutte forståelsen av begrepet kan man hevde det ikke finnes fattigdom i Norge, og at Oddvar Nordli i 1979 hadde rett da han hevdet at «Det er for første gang i dette lands historie, og for de andre nordiske land, at vi kan si bestemt at fattigdom og sosial nød er blitt utryddet» (Nestor, 1982, s. 13, referert i Terum, 1998, s. 67). I dag nyttes gjerne det relasjonelle perspektivet i Norge, og Johanna Engen, leder for Velferdsalliansen, beskriver fattigdommen i landet som usynlig, hvor fattige bærer på utrygghet, ufrihet, sosial devaluering og dårlig selvbilde (Engen, 2013, referert i Claussen, 2014, s. 26). Med en slik forståelse vil fattigdommen i Norge oppleves som subjektiv, og ikke nødvendigvis vises synlig.

Statistisk sentralbyrå, som fører statistikk over økonomi, befolkning og samfunn, nytter begrepet «lavinntektsmål» for å definere ulike nivåer i forhold til fattigdomsproblematikk (SSB, 2020). I deres publikasjoner måles lavinntekt etter EU60. Etter denne definisjonen lever en person i en lavinntektshusholdning om «inntekt per forbruksenhet er lavere enn 60 prosent av medianinntekten i befolkningen» (SSB, 2020). Denne definisjonen tar med andre ord utgangspunkt i den relative forståelsen av fattigdom, og det er også dette perspektivet av fattigdom som nyttes i denne oppgaven.

2.1.1 Konsekvenser av fattigdom

Det er gjort flere studier knyttet til fattigdom og konsekvensene av fattigdom, hvor det pekes på mellom annet helsemessige, kognitive og sosiale konsekvenser. Kjell Underlid, en velkjent forsker og forfatter innen fagområdet, utførte i 2008 en studie på konsekvenser av fattigdom, fra et *psykologisk* perspektiv, basert på voksne sosialhjelpsmottakere (Underlid, 2008). Han konkluderer i studien med at fattigdom kan føre til en opplevelse av utrygghet i form av uro og frykt. Også svekket autonomi i form av innskrenkende valg grunnet økonomi ble presentert som funn. Sosial isolasjon, depresjon, sosial devaluering og truet selvbilde blir også presentert som konsekvenser. Hans studie viser med andre ord at fattigdommen kan ha flere konsekvenser.

Tone Fløtten, en anerkjent forsker angående barn og fattigdom, drøfter i *Barnefattigdom* (2009) definisjonen av fattige barn, hvordan fattigdommen utvikler seg, samt konsekvenser av å vokse opp i fattigdom. I boken viser hun særlig til sosial marginalisering som konsekvens av

å vokse opp i fattigdom. I forhold til sosial marginalisering henviser Fløtten til blant annet en studie gjort av Thorød, som viser at barna sier de «gidder ikke» når de egentlig ikke har råd (2008, referert i Fløtten, 2009, s.193). Dette viser til at barna prøver å skjule at de ikke har råd, ved å ikke delta i aktiviteter som koster penger.

Med utgangspunkt i Underlids (2008) og Fløttens (2009) funn, er det tydelig at fattigdommen har flere konsekvenser, både for barn og unge. I min oppgave vil denne forståelsen være viktig grunnlag for analyse og drøfting.

2.2 Arbeids- og velferdsforvaltningen

Arbeids- og velferdsforvaltningen [NAV] er i dag en av Norges største velferdstjenester, og forvalter en tredjedel av statsbudsjettet gjennom ulike velferdsordninger (NAV, 2020).

Velferdsstaten er universell og spiller en viktig rolle i mange nordmenns liv. At velferdsstaten er universell, innebærer et prinsipp om at dens ordninger skal gjelde hele nasjonens borgere. Slik har det ikke alltid vært. Dagens velferdsstat har vokst frem over hundre år, men særlig prinsippet om universalisme stammer fra etterkrigstiden og Storbritannias William Beveridges mening om ordningene (Kuhnle & Kildal, 2011).

Overordnet kan man si at velferdsstaten har en ambisjon om å sikre *alle* en forsvarlig levestandard, noe som anses som et statlig ansvar (Brodtkorb & Rugkåsa, 2015). Gjennom blant annet skattlegging og avgifter finansieres velferdsstaten til å drive en omfordelingspolitikk, med mål om utjevning av økonomiske forhold. Brodtkorb og Rugkåsa forklarer at barns rettigheter og velferd står sentralt i den norske velferdsstaten, og at det mellom annet jobbes for å fremme gode oppvekstvilkår for barn gjennom ulike velferdstjenester (2011, s. 301).

2.2.1 Nærmere om NAV og økonomisk sosialhjelp

NAVs arbeidsoppgaver framgår i formålsparagrafen til NAV-loven (2006, § 1);

Formålet med loven er å legge til rette for en effektiv arbeids- og velferdsforvaltning, tilpasset den enkeltes og arbeidslivets behov og basert på en helhetlig og samordnet anvendelse av arbeidsmarkedsloven, folketrygdloven, lov 18. desember 2009 nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen og andre lover som forvaltes av arbeids- og velferdsforvaltningen. Arbeids- og velferdsforvaltningen skal møte det enkelte mennesket med respekt, bidra til sosial og økonomisk trygghet og fremme overgang til arbeid og aktiv virksomhet (§ 1).

I lovens § 2, leser vi at Arbeids- og velferdsforvaltningen består av «Arbeids- og velferdsetaten og de delene av kommunens tjenester som inngår i de felles lokale kontorene» (NAV-loven, 2006). De lokale NAV-kontorene administrerer ulike tjenester, blant annet sosialhjelpen, som er hjemlet i Sosialtjenesteloven (2009). Av Sosialtjenestelovens § 1 framgår formålet med loven, som mellom annet er å bedre levekårene for vanskeligstilte og bidra til sosial og økonomisk trygghet. Også utsatte barn og unge gis oppmerksomhet i denne paragrafen. Videre står det i lovens § 18 at «De som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre gjeldende økonomiske rettigheter, har krav på økonomisk stønad» (Sosialtjenesteloven, 2009). Loven setter ingen fast sats for stønad til livsopphold, men Arbeids- og sosialdepartementet gir hvert år veiledende retningslinjer for økonomisk sosialhjelp i rundskriv til loven (2020). I Rundskriv til Lov om sosiale tjenester i NAV (2012), under 4.18.1.3 «Stønad til livsopphold er en skjønnsmessig ytelse», belyses NAV-kontorets rett og plikt til utøvelse av skjønn, med bakgrunn i individuelle behov, i forhold til livsoppholdssatser. Skjønn forstås i denne sammenheng, ut fra Fellesorganisasjonens [FO] definisjon, som å kunne vurdere sammensatte situasjoner og avveie mellom ulike interesser og hensyn (FO, 2019, s. 8). *Hvordan NAV skal behandle saker*, framgår av Forvaltningsloven (1970).

2.2.2 NAV som bakkebyråkrati

NAV forvalter tjenester på vegne av velferdsstaten, med utgangspunkt i politiske vedtak og lovverk. I dette arbeidet har saksbehandlerne direkte kontakt med brukere av tjenestene, og Lipsky (1980) beskriver dette som «street-level bureaucracy» (omsatt til «bakkebyråkrati» på norsk). Redegjørelse for Lipskys teori tar i dette kapittelet utgangspunkt i Djupvik og Eikås' framstilling av teorien (2016). Bakkebyråkratiet er det laveste nivået innen organisasjonen. De politiske vedtakene og lovverket er ikke alltid like oversiktlige, og det gjør at bakkebyråkratene må utøve skjønn. I skjønnsvurderinger kan vi grunnet vår forforståelse eller andre faktorer legge inn egne vurderinger i tillegg til handlingsregler og forventninger, noe Lipsky kaller for ulikheter i administreringen av tjenester (1980, i Djupvik & Eikås, 2016, s. 68; s. 72). Lipsky er opptatt av hvordan bakkebyråkratene opplever rammer for arbeidet og hvilke strategier de eventuelt kan nytte når de står i en presset jobbsituasjon. Lipsky er også opptatt av hvordan de som nevnt tolker handlingsreglene, og hvordan det påvirker tjenestene til brukerne (1980, i Djupvik & Eikås, 2016). Bakkebyråkratene skal utøve overordnet politikk ut fra byråkratiske strukturer, samtidig som de skal møte brukernes krav og behov, og dette mener Lipsky skaper et konfliktforhold (Djupvik & Eikås, 2016). I tillegg til opplevd

krysspress, viser Lipsky i sin teori at også ressursmangel er grunnleggende trekk ved bakkebyråkratenes arbeidsoppgaver. Han peker på at det er for få saksbehandlere i forhold til arbeidsomfang og tidspress (Djupvik & Eikås, 2016, s. 72). Lipsky mener dette kan føre til uforsvarlig yrkesutøvelse, at det utvikles interne rutiner som kan føre til masseproduksjon og at det sosiale arbeidet nedprioriteres.

Selv om bakkebyråkrater konstant arbeider ut fra en presset arbeidssituasjon, mener Lipsky det kan være utfordrende å endre på ressurstilgangen. Hans teori påpeker at økt ressurstilgang også vil gi økt etterspørsel, og at man i stedet utvikler mestringsstrategier for å håndtere presset (Djupvik & Eikås, 2016, s. 76).

2.2.3 Definisjon av relevante begreper

I Sosialtjenesteloven (2009) nevnes det flere begreper som ikke er entydige, eller som kan være vanskelige å forstå. Jeg mener en definisjon av disse begrepene er relevant for å danne en grunnforståelse for gangen videre i oppgaven, og i det følgende redegjøres det derfor kort for begrepene. Redegjørelsen tar utgangspunkt i Rundskriv til Lov om sosiale tjenester i NAV (Arbeids- og velferdsetaten, 2012).

Velferd

Innledningsvis i Rundskrivet presiseres kommunens omfattende ansvar for velferden til innbyggerne. Velferd omfatter her områder som «helse, sosial, barnevern, integrering, oppvekst og utdanning, og kultur og fritid».

Levekår

I Rundskrivet, under 1.1.2.1 «Verdier som loven særskilt skal fremme», første punkt, defineres *levkår* som «et samlebegrep for personlige, materielle og sosiale forhold som er bestemmende for enkeltpersoners og gruppers velferd. Begrepet består av en rekke komponenter, som arbeid og aktivitet, helse, utdanning, bosituasjon, familie, sosialt nettverk og inntekt».

Levestandard

1.1.2.1 «Verdier som loven særskilt skal fremme», femte punkt, tydeliggjør fokuset på barn og unges levestandard og livsvilkår, og at de skal være «tilstrekkelig for barnets fysiske, psykiske, åndelige og sosiale utvikling». Videre presiseres det at «NAV-kontoret må sørge for at deres særskilte behov blir ivaretatt i familiens møte med kontoret».

Livsopphold

Under 4.18.1.1 «Forsvarlig livsopphold» defineres *livsopphold* som et dynamisk begrep. Videre forklares det at lovens formål danner et nedre forsvarlig grunnlag for ytelsesnivå. Samtidig skal NAV-kontoret gjøre en individuell vurdering i hver sak, og hva som defineres som livsopphold varierer dermed ut fra velferdsutvikling og lokalsamfunn. *Forsvarlig livsopphold* forklares som varierende ut fra personlige forhold med mer. I Rundskrivet presiseres også hensyn til barn og deres behov, og dermed at utgifter til barn og unge også kan være del av livsopphold, «selv om tilsvarende utgifter for voksne ikke er det».

2.3 Ulike forståelser av barnet

Blant forskere og ulike fagområder har det eksistert ulike perspektiver på hva et barn er. I et sosiologisk perspektiv oppfattes barn som passive objekter som påvirkes av samfunnet, mot det av utviklingspsykologiens teoretikere forstås som et uferdig individ, avhengig av beskyttelse (Bunkholdt & Kvaran, 2015).

En innvending mot de tidlige forskningene på barn, og synet på barnet som objekter, er Urie Bronfenbrenners utviklingsøkologiske teori (1979). Den utviklingsøkologiske teorien forstår menneskets utvikling gjennom dynamiske og gjensidige prosesser mellom interaksjon i ulike system av miljøet; mikro, meso, ekso og makro (Bronfenbrenner, 1979, s. 21-22). På meso-nivået vektlegges særlig begrepet *experienced*, som viser til at personens *opplevelse* av omgivelsene er av betydning (Bronfenbrenner, 1979, s. 22). Bronfenbrenner hevder derfor det er nødvendig å utforske empirisk hvordan situasjonene oppleves av de deltagende personene. Videre viser Bronfenbrenners teori at barnet forstås ut fra sosiologi, psykologi og antropologi, noe som viser til utviklingens kompleksitet. I tillegg til vektleggingen av *opplevelse*, tolker den utviklingsøkologiske teorien barna som aktive aktører i eget liv, hvor barnet selv er medvirkende til å påvirke eget liv (Bunkholdt & Kvaran, 2015, s. 44).

Fra 1970-årene endret synet på barn seg, og ifølge Bunkholdt og Kvaran har mye av denne endringen sammenheng med FNs barneår i 1979 (2015). Ti år senere, 1989, ble FNs Barnekonvensjon vedtatt, og er i dag gjeldende i de fleste av FNs medlemsland.

Barnekonvensjonen (1989) fastsetter barns rettigheter, og bygger på prinsippet om barnets beste. Gjennom Barnekonvensjonen blir barn sett på som individer, i stand til å uttrykke egne synspunkt. Denne forståelsen knyttes til det nye barneaktørperspektivet, hvor barnet sees på som et aktivt handlende subjekt og deltaker. Videre beskriver Bunkholdt og Kvaran barneperspektivet, hvor det i korte trekk er den som observerer eller undersøker barnet som

forklarer barnets situasjon, på grunnlag av hvordan de oppfatter barnet *selv* ser situasjonen (2015, s. 49). Man kan med andre ord si at observatøren forsøker å se verden gjennom barnas subjektive forståelse. Hvem som nytter barneperspektivet i forklaringer, varierer. I noen situasjoner kan det være de som står barnet nærmest, for eksempel foreldrene. I tillegg til å hente informasjon om barnet, tolket ut fra deres kontekst, innebærer barneperspektivet å jobbe for barnets beste. Barneperspektivet kan også forstås ut fra barnets posisjon og rettigheter på samfunns- og strukturnivå, hvordan de voksne tolker barnet fra et rådende samfunnssyn, og ut fra barnets egne ønsker (Strandbu, 2011, referert i Bunkholdt & Kvaran, 2015, s. 50). Den siste forståelsen omtales som barnets perspektiv, hvor barna forstås som ekspert på eget liv og dets opplevelser, i lys av aktører i eget liv. I samtale med barn om utfordrende livssituasjoner, med utgangspunkt i barnets perspektiv, hevder Bunkholdt og Kvaran at det skal stilles store krav (Bunkholdt & Kvaran, 2015, s. 49).

Hvordan et barns situasjon forklares, vil ved ulike perspektiver kunne føre til ulike forståelser og konsekvenser. Det er derfor viktig å være bevisst hvilket perspektiv som nyttes når man jobber i saker som omhandler barns situasjon. I denne oppgaven ønsker jeg ut fra problemstillingen å rette søkelys mot barnets perspektiv, hvordan barna selv opplever en situasjon.

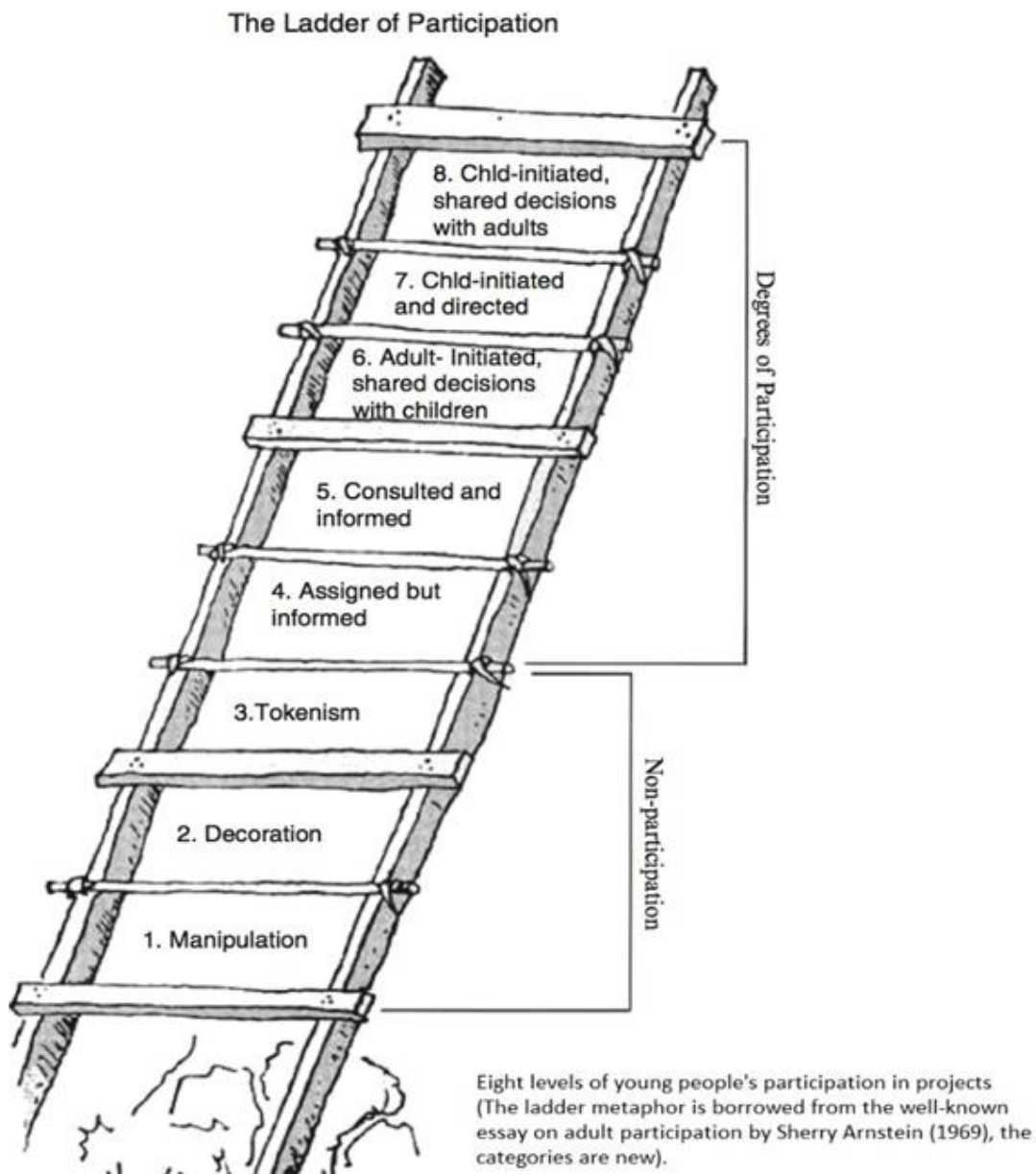
2.3.1 Barns medvirkning

I sammenheng med forståelse av barn, og perspektiver på hvordan deres situasjon oppfattes, mener jeg det i forhold til min problemstilling også er relevant å inkludere begrepet *medvirkning* i teoretisk perspektiv. Medvirkning er noe man *gjør*, men er også noe man *har*, i form av rettighet. Blant annet i FNs Barnekonvensjon av 1989, art. 12, presiseres barns rett til medvirkning, ved å gi uttrykk for sin mening.

Medvirkning kan også forstås teoretisk på flere måter, og i det følgende skal jeg ta utgangspunkt i Roger Harts anerkjente modell; «The Ladder of Participation» (1992). Hart er en anerkjent professor i miljøpsykologi, samt utviklingspsykologi. Hart definerer “participation” som “the process of sharing decisions which affect one’s life and the life of the community in which one lives” (1992, s. 5). «The Ladder of Participation» er en videreutvikling av Sherry Arnsteins modell «Ladder of Citizen Participation» (Arnstein, 1969, referert i Hart, 1992). I motsetning til Arnstein, har Hart i større grad fokus på barn og unges deltakelse, da han i modellen skiller mellom “child” og “adult”. Harts stige inneholder åtte trinn, hvor de tre nederste viser til *ikke-deltakelse*, og de fem resterende viser til *grader* av

deltakelse (1992, s. 10). Modellen (Figur 1) viser at man i det nederste steget blir *manipulert* til deltagelse. Hart forklarer det gjennom et eksempel hvor barna bærer plakater for politiske saker, uten å selv forstå innholdet. Barna har dermed ikke forståelse for handlingene sine, og blir manipulert til å delta (1992, s. 9). Stegene videre i stigen symboliserer en høyere grad av deltagelse.

I samsvar med modellen, presiserer Hart at muligheten til å delta kan variere ut fra barnets utvikling, og at det heller ikke i alle tilfeller er det øverste trinnet som er mest nødvendig (1992, s. 11). Trinn lenger opp i stigen, inkluderer informasjon som er nødvendig for deltagelse. Det øverste trinnet i modellen, viser deltagelse som resulterer i avgjørelser, initiert av barna selv. Hart skiller dermed mellom tilstedeværelse, aktiv deltagelse og innflytelse.

Figur 1: "The Ladder of Participation" (Roger Hart, 1992, s. 8)

3.0 Metode

Metode sier noe om framgangsmåten vi skal bruke for å skaffe ny kunnskap og for å etterprøve påstanders gyldighet (Dalland, 2017, s. 51). En mye brukt definisjon for metode er sosiologen Vilhelm Auberts formulering; «En metode er en fremgangsmåte, et middel til å løse problemer og komme frem til ny kunnskap. Et hvilket som helst middel som tjener dette formålet, hører med i arsenalet av metoder» (1985, s. 196, referert i Dalland, 2017, s. 51).

Metoden forteller oss altså noe om hvordan vi skal gå fram for å skaffe nødvendig kunnskap. Begrunnelsen for at man skal velge én bestemt metode kommer an på problemstillingen.

Dalland hevder at man skal velge den metoden som best egner seg til å belyse en problemstilling som er stilt på best mulig måte (2017, s. 51). Vi kan si at problemstillingen er bestemmende. Ut fra den metoden man har valgt, skal man samle inn data, det vil si den informasjonen vi har behov for til undersøkelsen/studien vi skal gjøre (Dalland, 2017).

Etter hvert skal jeg i oppgaven presentere min data, og deretter analysere og drøfte funnene mine. Jeg skal dermed drive forskning, og ønsker ved å besvare problemstillingen å få en utvidet forståelse av tema. Om man skal drive god forskning er det visse kriterier man må følge, og om disse sier Tranøy: «Å være vitenskapelig er å være metodisk» (Tranøy, 1986 s. 127, referert i Dalland, 2017, s. 39). Når man er metodisk, skal man jobbe «transparent». Man skal gjennom forskningen vise ærlighet, jobbe systematisk og vise tydelig framgangsmåte i forhold til metoden man har brukt.

3.1 Forforståelse

Gjennom en treårig studie på sosialt arbeid har jeg tilegnet meg en forforståelse av at en hverdag preget av økonomisk knapphet, er utfordrende. Denne forforståelsen er bygget på kunnskap om både fysiske, psykiske og sosiale konsekvenser av å leve i fattigdom. Jeg har også en oppfatning av at barnas stemme er viktig i vurdering av en sak. Min forforståelse kan prege en vinkling av oppgaven, samt påvirke tolkninger av studier og situasjoner. Det kan også gjøre at jeg enten bevisst eller ubevisst prøver å lete etter svar som bekrefter min forforståelse. Ved å eksplisitt bevisstgjøre denne prosessen, ønsker jeg å synliggjøre mitt ståsted, prøve å holde en distanse til det jeg studerer, for også å kunne inkludere studier som ikke nødvendigvis syner «mine svar». Gjennom oppgaven ønsker jeg dermed å utfordre mitt syn, og har ønske om en utvidet forståelse for fenomener og situasjoner.

3.2 Begrunnelse av metodevalg

I prosessen med avgrensning av tema og konkretisering av problemstillingen *Hvordan jobber saksbehandler i NAV for å få innsikt i barns syn på deres behov i saker hvor familien mottar økonomisk sosialhjelp?* har jeg reflektert rundt hvilken metode jeg mener vil besvare problemstillingen på best mulig måte. Ettersom problemstillingen søker en forståelse for hvordan NAV jobber, tenkte jeg i starten at det ville være hensiktsmessig å utføre kvalitative intervjuer med saksbehandlere i NAV. Å intervju saksbehandlere mener jeg kunne vært interessant med tanke på å undersøke hvilken oppfatning de selv har, og hva de mener om vurdering av barnets situasjon. Som følge av COVID-19-pandemien er blant annet arbeidsledigheten høyere enn normalt, og man leser i media og på NAV sine nettsider at det er høy pågang, da det er flere som søker tjenester (NAV, 2020b). Med bakgrunn i dette vurderte jeg at saksbehandlere i denne tiden lite sannsynlig vil være tilgjengelige for intervju. Ettersom jeg mener en studie av eksisterende litteratur og forskning på tema også vil kunne besvare problemstillingen på en tilfredsstillende måte, har jeg derfor valgt litteraturstudie som metode.

3.3 Litteraturstudie

I en litteraturstudie studerer man det tidligere forskere og forfattere har undersøkt og skrevet om virkeligheten (empirien). På denne måten vil det, ifølge Støren ikke skapes *ny* kunnskap, men man kan komme frem til nye erkjennelser (2013, s. 17). Framgangsmåten i en litteraturstudie er en prosess hvor man starter med søk i relevante databaser etter vitenskapelige originalartikler, for så å systematisere kunnskapen (Støren, 2013, s. 37; s. 17). Å systematisere kunnskap er ifølge Støren «å søke den, samle den, vurdere den og sammenfatte den» (2013, s. 17), og det er dette, samt å analysere, jeg skal gjøre i denne oppgaven.

3.4 Søkeprosess, presentasjon av data og kildekritikk

For å sette meg bedre inn i temaet og problemstillingen min, startet jeg med å se gjennom fagbøker og litteratur vi tidligere har hatt i pensum. Videre søkte jeg i ulike databaser etter relevant litteratur for data. I forordet til Wisløff og Fossum (2012) forklarer Magne Nylenna at «Kunnskap om hvordan kunnskap blir til, er nødvendig for å finne ut hva som kan regnes som *sikre kilder*» (referert i Dalland, 2017, s. 38). For at den litteraturen jeg skal bruke som data i min oppgave skal være pålitelig og av relevans, har jeg stilt meg kritisk til både søkeprosess og utvelgelse av data. Jeg har undersøkt hvilken informasjon det finnes om forfatterne; om de er anerkjente innen sitt fagområde, hvilket årstall litteraturen er publisert;

om den er av nyere dato, hvilken metode det er brukt; litteraturstudie, intervju, observasjon eller annet, og om det er kvalitative eller kvantitativ design, og i hvilken grad litteraturen kan hjelpe meg med å besvare problemstillingen. Jeg har også vært kritisk til hvor litteraturen er publisert, og om den er fagfellevurdert. At noe er fagfellevurdert, vil si at andre forskere har kvalitetssikret innholdet (Kildekompasset, 2015). Siden jeg skriver en oppgave knyttet til NAV, har jeg hovedsakelig forsøkt å finne litteratur om norske forhold.

I tillegg til presentert litteratur, har jeg gjennom oppgaven også nyttet ulike faglitteratur, andre artikler, statistikker, nettsider, lovverk og rundskriv. Jeg har også her stilt meg kritisk til hva jeg har inkludert og nytte i min oppgave. Jeg mener kildene jeg har kommet frem til er gyldige og pålitelige, noe jeg skal forsøke å utdype i neste kapittel. En utvidet begrunnelse for hvert enkelt valg av data legges ved som Vedlegg 1.

3.4.1 Kilde 1; En forskningsartikkel om barns rett til en forsvarlig levestandard og utøvelse av skjønn

Det første søket jeg utførte, var i databasen Oria/BIBSYS. Med utgangspunkt i problemstillingen *Hvordan jobber saksbehandler i NAV for å få innsikt i barns syn på deres behov i saker hvor familien mottar økonomisk sosialhjelp?* ønsket jeg å finne litteratur som i hovedsak omhandler NAV og økonomisk sosialhjelp. Dette innebærer at jeg i første omgang er ute etter forskning gjort i Norge. Jeg startet med søkeordene «NAV AND barn*». For å få treff som er kvalitetssikret og mest mulig relevant, brukte jeg inklusjons- og eksklusjonskriteriene *fagfellevurderte tidsskrift, artikler og utgivelsesår: 2010-2020*. I første omgang avgrenset jeg også til treff på *norsk*. Av de 40 treffene, leste jeg gjennom overskrifter og sammendrag/innledning av mesteparten. Av treffene jeg fikk, syntes jeg artikkelen *Barnets rett til en forsvarlig levestandard; utøvelse av skjønn i NAV og barneverntjeneste* av Kane, Neverdal og Stenberg fra 2018, virket interessant. Jeg så nærmere på sammendrag, innledning og oppsettet, og merket meg at dette er en vitenskapelig tekst som bygger på undersøkelser fra NAV og barneverntjenesten, basert på kvalitative intervju. Jeg vurderte den dermed som relevant for data til min studie.

3.4.2 Kilde 2; En rapport om helhetlig oppfølging av lavinntektsfamilier

I søke- og utvelgelsesprosess av data nyttet jeg meg også av andre søkemotorer, da jeg opplevde å ikke få flere tilfredsstillende treff i Oria/BIBSYS (Vedlegg 1). I Google Scholar nyttet jeg blant annet søkeordene «barnets situasjon» og «økonomisk sosialhjelp». Jeg

avgrenset til å få treff etter 2015. Som nevnt ønsker jeg i hovedsak å nytte vitenskapelige artikler som data i min studie. Blant treffene i Google Scholar, kom jeg ikke over artikler jeg mener oppfyller alle mine krav for data til oppgaven. Et av treffene var derimot en rapport gjort av forskere ved OsloMet; *Helhetlig oppfølging av lavinntektsfamilier; Sluttrapport* av Malmberg-Heimonen, Tøge, Rugkåsa, Fossetøl, Liodden, Bergheim, Gyüre, & Buzungu (2019). Denne rapporten kom jeg også over ved søk på NAV sin nettside, nav.no. Ettersom denne rapporten ikke behandles som en fagfelleverdert artikkel, har jeg forsøk å selv gjøre en vurdering av kvalitet. *Helhetlig oppfølging av lavinntektsfamilier; Sluttrapport* (2019) er en offentlig rapport, finansiert av Arbeids- og velferdsdirektoratet. Fra tidligere har jeg kjennskap til både førsteforfatter, samt flere av forfatterne. De er også velkjente innen sitt fagfelt, og har relevant arbeids- og utdanningsbakgrunn. Rapporten bygger på både kvalitative og kvantitative data, blant annet intervju med NAV-veiledere. Rapporten tar for seg norske forhold, og omhandler blant annet vurdering av barnets situasjon. På grunnlag av min vurdering i forhold til inklusjonskriterier, ønsker jeg å inkludere rapporten som data til min studie.

3.4.3 Kilde 3; En forskningsartikkel om vurdering av brukeres bistandsbehov

I søkeprosessen fikk jeg også tips om forskningsartikkelen *Navs vurdering av brukeres bistandsbehov; Rettsikkerhet ved overgang til arbeid* av Kane (2020). Forfatteren av denne artikkelen er også en av tre forfattere av min første kilde som datamateriale. Kane er en velkjent forfatter innen dette fagområdet, og jeg ønsket dermed å se nærmere på artikkelen. Jeg undersøkte nøkkelord og leste videre gjennom sammendraget. Artikkelen er fagfelleverdert, den er nylig publisert og baseres på intervju med saksbehandlere i NAV. Artikkelen vurderer ikke direkte *barnas* situasjon, med den gir et innblikk i hvordan vurderinger tas. Hvordan artikkelen er relevant for min studie, ønsker jeg å komme tilbake til i kapittel 3.5. Med grunnlag i en vurdering av relevans og gyldighet, velger jeg å inkludere artikkelen som min tredje kilde i min studie.

3.4.4 Kilde 4; En mastergradsoppgave om barn i familier som mottar økonomisk sosialhjelp

Ved de første søkene jeg gjorde (se Vedlegg 1) fikk jeg treff på Herikstads mastergradsoppgave fra 2016; «*Hvis tjenestemottaker har barn...*». I første omgang vurderte jeg ikke denne oppgaven som relevant for data til min oppgave, da den ikke oppfyller mine

krav til inklusjonskriterier, og heller ikke er på et ønsket nivå av kvalitet. Da jeg etter tidligere søk erfarte mindre tilfredsstillende treff, valgte jeg å se nærmere på oppgaven. Oppgaven er fra 2016, så den er med andre ord av nyere dato. Herikstad søker også å besvare en problemstilling knyttet til barn og økonomisk sosialhjelp, noe jeg også forsøker i min studie. Etter gjennomlesing av sammendrag, oppdager jeg at hennes tema er relevant i forhold tema og problemstilling i min oppgave. Herikstads mastergradsoppgave vekket interesse, og jeg ønsket dermed å se nærmere på den. Etersom Herikstads oppgave ikke er fagfellevurdert, har jeg selv forsøkt å gjøre en vurdering av oppgavens kvalitet. Oppgaven er publisert i VID: Open, hvor det etter 2013 bare publiseres oppgaver av karakteren C eller høyere, som viser til relativ høy kvalitet (VID, 2019). Dette er også noe jeg får inntrykk av etter å ha lest gjennom oppgaven. Herikstad grunngir funn, påstander og valg, og framgangsmåten hennes er tydelig, noe som er sentralt i forskning. I oppgaven underbygger hun funn med kilder jeg mener er pålitelige og av relevans. Data i oppgaven bygger på kvalitative intervju. Forfatter har drøftet etiske spørsmål rundt utførelsen av intervjuene, hvilket tyder på god refleksjon. Herikstad har også søkt NSD om godkjenning av innhenting av personopplysninger, og har fått dette godkjent. Etter forsøk på å gjøre en grundig vurdering av oppgavens kvalitet, har jeg valgt å inkludere den som data i min studie.

3.4.5 Kilde 5; En svensk bachelorgradsoppgave om sosialarbeidernes vurdering av barneperspektivet i økonomisk sosialhjelp

Ved de første søkene jeg utførte, fikk jeg i tillegg til Herikstads mastergradsoppgave også treff på Ahola og Sundells bachelorgradsoppgave fra 2018; *"Vi jobbar inte med själva barnen": En kvalitativ intervjustudie av socialsekreterares beaktande av barnperspektivet i ekonomiskt bistånd*. I første omgang vurderte jeg ikke denne oppgaven av høy nok kvalitet for data til min studie, på samme grunnlag som jeg først valgte å ikke inkludere Herikstads mastergradsoppgave. Etter flere søk gikk jeg tilbake til denne oppgaven, og så nærmere på den da den tidligere hadde vekket interesse ut fra tittel og tema. Ahola og Sundells bachelorgradsoppgave tar utgangspunkt i svenske forhold, og baseres på intervju med «socialsekreterare» angående barneperspektivet i «ekonomiskt bistånd», som de selv har utført. «Socialsekreterare» og «ekonomiskt bistånd» tilsvarer norske *sosialarbeidere* og *økonomisk sosialhjelp* i Norge. Det faktum at oppgaven er basert på svenske forhold kan gjøre det utfordrende å analysere den på samme måte som data fra Norge. Dette er noe jeg finner interessant, og jeg blir nysgjerrig på funnene deres. Jeg velger videre i prosessen å lese

gjennom oppgaven, og merker meg da at de har nyttet kilder jeg vurderer som pålitelige, og de har også nyttet svensk lovverk. I oppgaven nytter de kvalitative intervju, og har i sammenheng med det reflektert rundt etiske prinsipper ved intervju. Informasjonsbrevet til informantene er også vedlagt. Det blir ikke innhentet personopplysninger hvor det kreves godkjenning. Ahola og Sundell nytter egen innsamlede data, og deres funn er dermed ikke tolket av andre, noe jeg vurderer som høy grad av pålitelighet. I likhet med Herikstad (2016), grunnis påstander og valg i denne oppgaven, og også her er det tydelig redegjort for framgangsmåte og metodevalg. Ahola og Sundell skreiv sin bachelorgradsoppgave ved Högskolan Dalarna, som også har publisert oppgaven i DiVA. Ved Högskolan Dalarna nyttes karakterene U (Underkänd/Fail), G (Godkänd/Pass) og VG (Väl godkänd/Pass with Distinction), hvor bare oppgaver med karakteren G eller VG publiseres. At Ahola og Sundells bachelorgradsoppgave er publisert i DiVA kan dermed tyde på at dette er en oppgave som er vurdert til et høyere nivå, og at den er av relativt god kvalitet (Högskolan Dalarna, 2020). Med utgangspunkt i mitt forsøk på å gjøre en grundig vurdering av oppgaven, samt Högskolan Dalarnas vurdering, har jeg valgt å inkludere Ahola og Sundells oppgave som data i min studie.

3.5 Analyse

Dalland forklarer analyse som et granskningsarbeid, hvor man skal finne ut hva materialet sier, og hvor man skal finne sammenhenger (Dalland, 2017, s.229). Mitt datamateriale handler i hovedsak om saksbehandling i NAV. For å få oversikt og kunne identifisere og avgrense temaer, har jeg sortert og kategorisert datamaterialet mitt. Av datamaterialet var det særlig tre temaer som ble synlige og relevante for min problemstilling. Disse temaene har jeg formulert til tre forskningsspørsmål, som vil bli utgangspunkt for min senere drøfting;

- Hvordan forstås vurdering av barns situasjon av saksbehandlere?
- Hvilken betydning har det om barna ikke snakkes med direkte?
- Hvilken betydning får rammeverket for saksbehandling når det gjelder vurdering av barns situasjon og innsikt i barns syn på deres behov?

Alle spørsmålene er knyttet til saker hvor familien mottar økonomisk sosialhjelp. I hovedsak ønsker jeg å stille de samme forskningsspørsmålene til alt datamaterialet. Kanes studie, *Navs vurdering av brukeres bistandsbehov – Rettssikkerhet ved overgang til arbeid* (2020), har ikke fokus på vurdering av barns situasjon, og hennes studie kan dermed ikke analyseres på samme grunnlag som det andre datamaterialet. På den andre siden undersøker hun vurdering

av brukers behov generelt. Jeg mener studien gir innblikk i hvordan NAV generelt jobber med å få innsikt i *brukers* behov, og at den dermed kan være relevant for min studie. Når det er sagt, vil ikke Kanes studie få de samme forskningsspørsmålene som de andre studiene.

Forskningsspørsmålene rettes i denne studien mer mot hvordan generell vurdering av brukers situasjon forstås, hvilken betydning det vil få at brukere ikke direkte involveres gjennom samtaler, samt hvilke betydninger rammeverket for saksbehandling vil få for vurderingene.

4.0 Presentasjon av funn

Hvordan jobber saksbehandler i NAV for å få innsikt i barns syn på deres behov i saker hvor familien mottar økonomisk sosialhjelp? Dette skal jeg forsøke å belyse via funn fra min analyse av datamateriale, bestående av fem kilder. Den første kilden er den fagfelleverderte artikkelen til Kane et al.; *Barnets rett til en forsvarlig levestandard* (2018). Videre følger OsloMets rapport; *Helhetlig oppfølging av lavinntektsfamilier*; *Sluttrapport* av Malmberg-Heimonen et al., publisert i 2019. Min tredje kilde er Kanes fagfelleverderte artikkel, *Navs vurdering av brukeres bistandsbehov*, fra 2020. Til slutt presenteres Herikstads mastergradsoppgave «*Hvis tjenestemottaker har barn ...*» fra 2016, og Ahola og Sundells bachelorgradsoppgave «*Vi jobbar inte med själva barnen*» fra 2018.

4.1 Presentasjon av funn fra kilde 1

I *Barnets rett til en forsvarlig levestandard* (2018) undersøker Kane et al. hvilke forhold som kan fremme og hemme sikring av rettigheter, når det gjelder kommunens ivaretagelse av barns rett til en forsvarlig levestandard. For å undersøke dette, nytter forskerne kvalitative intervju med tolv informanter i seks kommuner, likt fordelt fra barnevernstjenesten og NAV (kommunale tjenester). Forskerne nytter en rettssosiologisk metode, for å undersøke hvordan NAV og barneverntjenestene praktiserer barns rettigheter og myndighetenes ansvar.

Funn i undersøkelsen viser at fragmentering av barns rettigheter i ulike lovverk, fører til varierende tjenester i ulike kommuner, som følge av interne skjønnsvurderinger. Det vises i studien til kommuner som tilbyr støtte til blant annet fritidsaktiviteter og utstyr, hvor andre kommuner *ikke* tilbyr det.

Kane et al. (2018) finner at opplysninger om barns situasjon vurderes av saksbehandlere via informasjon fra foreldrene, og at ingen av saksbehandlerne ved NAV-kontorene i undersøkelsen snakker direkte med barna. At ingen snakker direkte med barna, betyr at saksbehandlerne ikke får tak i barnas egne meninger og synspunkt. Informanter i studien eksemplifiserer tilfeller hvor barn i familier som har fått innvilget støtte kommer på skolen

uten matpakke (Kane et al., 2018, s. 25). Dette mener forfatterne av studien aktualiserer barns rett til medvirkning etter Barnekonvensjonens art. 12 (1989) (2018, s. 25). Kane et al. hevder at ved å legge barns egne opplevelser som grunnlag for vurdering av vedtak, vil man i større grad oppfatte barns behov, samt øke treffsikkerheten av tilbud (2018).

Studien viser at saksbehandlerne opplever at barnas rettigheter er fragmentert i ulike lovverk, samt at flere forvaltningsorganer kan tilby lignende tjenester, noe som kan føre til usikkerhet om fordeling av ansvar. Studien peker på at dette kan være utfordrende for saksbehandlerne og at de dermed føler de ikke kan gjøre noe med det (2018, s. 24).

4.2 Presentasjon av funn fra kilde 2

Helhetlig *oppfølging av lavinntektsfamilier; Sluttrapport* er skrevet av forskere ved OsloMet. Forfatterne har undersøkt og evaluert effektene av en ny modell utviklet av NAV. Dette ble kalt HOLF-prosjektet, som har pågått i perioden 2016-2019 og er finansiert av Arbeids- og velferdsdirektoratet (Avdirektoratet). Målet med undersøkelsen er å finne ut om familier med ett eller flere barn som mottar økonomisk sosialhjelp, kan få bedre og mer helhetlig oppfølging dersom NAV innfører en familiekoordinator, og om det vil gi enda bedre resultater om familiekoordinatorer benytter HOLF-modellen. Spesielt med HOLF-modellen er at den nytter spesifikke verktøy og skjemaer i møte med familiene og andre aktører, og kontorene som nytter HOLF har også fått omfattende veiledning. Rapporten bygger på både kvalitative og kvantitative data, og i studien er det 29 randomiserte NAV-kontor som deltar. Rapporten bygger på en kompleks og omfattende studie. I denne rapporten er det særlig kapittel 9 (s. 104-115) som er relevant for min studie, og det er dermed dette som i hovedsak analyseres videre. Studien i dette kapitlet bygger på intervjuer med familiekoordinatorer.

Undersøkelsen viser at familiekoordinatorer *med* HOLF-modell forholder seg til barna og deres situasjon i oppfølgingsarbeidet i større grad enn kontorene uten, men at det ikke er store variasjoner. Videre viser undersøkelsen at barn generelt gis i liten grad mulighet til å selv fortelle om hvordan de opplever situasjonen, eller hvilke behov de har. Funn fra evalueringen viser at sosialarbeiderne tenker over hvordan barna har det, om situasjonen påvirker dem, men at dette i hovedsak blir formidlet av foreldrene. Rapporten viser til at det i rundskrivet til Sosialtjenesteloven (2012) ikke eksplisitt henvises til barns medvirkning, til tross for at dette står som en rettighet i Barnekonvensjonen (1989), Grunnloven (1814) og Barneloven (1982) (Malmberg-Heimonen et al., 2019, s. 105). Videre viser studien at samtaler hvor barn var til stede, ble det tilrettelagt med tanke på samtaletema. Dette ble begrunnet av informantene med

en forforståelse av barn som skjøre og sårbare. I de samtaleene hvor barna var til stede, kom det samtidig frem informasjon familiekoordinatorene ellers ikke ville fått innsikt i. Blant annet viser rapporten til barns impulsivitet, hvor små kommentarer kan ha stort innhold (Malmberg-Heimonen et al., 2019, s. 111).

Når det gjelder konsekvenser av at barna ikke snakkes direkte med, viser studien at informasjon fra foreldrene kan avhenge av foreldrenes vilje til å snakke om barna. Informantene i studien trekker også frem at foreldrene ikke alltid klarer se barnas behov, selv om de er opptatt av barna (Malmberg-Heimonen et al., 2019).

I rapporten vises det ikke mye til selve rammene for saksbehandling i økonomisk sosialhjelp, men det vises til de spesielle verktøyene ved HOLF-modellen. Det er sentralt at det jobbes med *hele* familien, og familiekoordinatorene nytter faste skjemaer til kartleggingen, hvor det gis ekstra oppmerksomhet til barns situasjon, og dermed avdekkes forhold som ellers ikke ville blitt oppdaget (Malmberg-Heimonen et al., 2019, s. 16; s. 118). Rapporten viser også at kontorer hvor familiekoordinatorer ble tilsatt, var det utfordrende for dem å få gjennomslag for vedtak. Dette ble begrunnet i at det eksisterte lokale normer ved kontorene, og hvor skjønnsutøvingen fort ble utført via en lokal «håndbok», under en presset arbeidssituasjon (Malmberg-Heimonen et al., 2009, s. 119; s. 120).

4.3 Presentasjon av funn fra kilde 3

Kanes studie, *NAV's vurdering av brukeres bistandsbehov– Rettssikkerhet ved overgang til arbeid* (2020), bygger på både individuelle intervju og fokusgruppeintervju med både ledere og veiledere. Før jeg går videre i funn, ønsker jeg kort å presisere at vurderinger og vedtak i denne studien ikke bygges på samme lovverk som sosialhjelpssaker. Kanes studie viser at lovverket setter rammer for hvordan saksbehandlingen skal foregå. Samtidig viser studien at det ikke er tydelig om kartleggingssamtaler skal avholdes, og eventuelt hvor mange, i forkant av et vedtak. Dette blir opp til saksbehandlerne å vurdere. Videre viser studien til at det kan tyde på at flere kontorer nytter «etablerte praksiser» (Kane, 2020, s. 40).

Studien viser at om bruker ikke involveres, vil ikke vedtak treffes på tilstrekkelige vurderinger (Kane, 2020, s. 43; s. 44). I noen vurderinger nyttes det standardskjemaer, hvor bruker skal krysse av for det som passer sin egen situasjon best. At bruker ikke involveres i en faktisk samtale, viser studien kan føre til at brukers behov forenkles, at vedtak treffes prematurt, og at tiltak ikke tilpasses den individuelle brukers behov (Kane, 2020).

Gjennomgående i studien er idealet om grundighet, men som av saksbehandlerne oppleves som utfordrende, med tanke på tidspress og arbeidsmengde. Saksbehandlerne i studien hevder tidspresset får konsekvenser for brukerinvolvering. Det vises også til press for å fatte gitt antall vedtak innen kort tid, og at rutiner og retningslinjer kan påvirke brukers bistandsbehov (Kane, 2020).

4.4 Presentasjon av funn fra kilde 4

Herikstads studie (2016) bygger på kvalitative intervjuer med fem informanter fra tre NAV-kontor. Hennes studie viser at vurderingen av barns situasjon varierer mellom saksbehandlere, da de viser til rammeverk som gir stort rom for skjønn (Herikstad, 2016, s. 54). Studien viser at saksbehandlerne ikke snakker direkte med barna, men at de innhenter informasjon gjennom foreldrene. Videre viser studien at de ikke inkluderer barna direkte, for å skjerme dem. Informantene hevder barna «ikke bør eller skal være med på NAV» (Herikstad, 2016, s. 64). At barna ikke inkluderes direkte, viser studien kan føre til at barn med samme behov i ulik grad får dekket utgifter (Herikstad, 2016, s. 78).

Studien viser også at informantene opplever et krysspress mellom politiske vedtak om å iverksette politikk da de skal arbeide mot å få brukere i jobb, samtidig som de skal sikre barna en trygg oppvekst «her og nå» (Herikstad, 2016, s. 60.). Samtidig viser Herikstad (2016) til saksbehandlere som opplever at de får for lite tid til barna, og viser til ressursperspektivet.

4.5 Presentasjon av funn fra kilde 5

Ahola og Sundell utførte i sin bachelorgradsoppgave kvalitative intervjuer med seks sosialarbeidere, hvor de undersøkte deres betraktninger av barneperspektivet i «økonomisk bistand» (Ahola & Sundell, 2018, s. 1). Studien viser at sosialarbeiderne er bevisst lovgivningen om barns perspektiv, men at de er usikre hva det innebærer, da dette ikke konkretiseres. Studien viser videre at ingen av saksbehandlerne snakket direkte med barna for å få tak i deres meninger, og at dette til tider vanskeliggjorde vurdering av saken. Begrunnelsen for å ikke inkludere barna, har Ahola og Sundell funnet var sosialarbeidernes oppfatning om å jobbe for barnets beste, noe de mente var å ikke inkludere barna (Ahola & Sundell, 2018, s. 28). Blant saksbehandlerne varierte det om de mente den innhentede informasjonen var tilstrekkelig (Ahola & Sundell, 2018).

Ahola og Sundell (2018) finner i sin bachelorgradsstudie at om barnet ikke inkluderes, risikerer vedtaket å bli fattet på et ufullstendig grunnlag, og at helhetsperspektivet ikke fremmes. Som et hinder for å utforske barnets perspektiv viser undersøkelsen et presset

tidsperspektiv, samt mange arbeidsoppgaver. Studien peker også på et ønske om større muligheter for å jobbe med barnets perspektiv (Ahola & Sundell, 2018, s. 27; s. 32).

5.0 Drøfting

I dette drøftingskapittelet skal jeg forsøke å besvare problemstillingen min (*Hvordan jobber saksbehandler i NAV for å få innsikt i barns syn på deres behov i saker hvor familien mottar økonomisk sosialhjelp?*), ved å løfte fram funn ved forskningsspørsmålene, samt knytte funnene opp mot presenterte teorier i kapittel 2.

5.1 Hvordan forstås vurdering av barns situasjon av saksbehandlere?

Blant funn i min studie er det mye som kan tyde på at sosialarbeidere i stor grad opplever lovgivningen som utydelig med tanke på vurdering av barns situasjon. I formålsparagrafen til Sosialtjenesteloven (2009) presiseres det at hvor det er barn i familien, skal deres situasjon vektlegges i vurderingen, og det kan fra mine funn tyde på usikkerhet i tolkning av loven. At vurderingene skal treffes på individuelle premisser, åpner for skjønn i vurderingen. Lipsky (1980, referert i Djupvik & Eikås, 2016) mener skjønnsvurderingene bærer preg av både forforståelser og andre faktorer. Dette synes, etter min forståelse, å samsvare med funn i mitt datamateriale, blant annet i sammenheng med saksbehandlerens forståelse om barnet som skjørt og at det vil gi negative konsekvenser å involvere dem (Malmberg-Heimonen et al., 2019; Herikstad, 2016).

Når det gjelder inkludering av barns egne opplevelser av situasjonen, samt deres tanker om egne behov, kan mine funn peke mot en samlet oppfatning om at barna ikke skal inkluderes direkte i samtaler. Ut ifra det Kane et al. finner i sin studie, snakker ingen av respondentene med barna direkte, noe som også pekes på i de andre studiene som omhandler barn. Det kan likevel tyde på at saksbehandlerne i stor grad er bevisst å undersøke barns behov (Ahola & Sundell, 2018). Rapporten fra HOLF-prosjektet viser derimot at familiekoordinatorer, som er tilsatt på kontor hvor HOLF-modellen nyttes, i større grad er bevisst å utforske barnas situasjon og behov enn ellers (Malmberg-Heimonen et al., 2019). Hvor barna ikke inkluderes direkte i samtaler, begrunnes det i Herikstads studie (2016) med ønske om å gjøre det beste for barna, samt for å skjerme de. Dette samsvarer med hva forskerne i HOLF-rapporten finner (2019). Jeg undrer meg om dette kan tyde på at saksbehandlerne kan ha oppfatninger om at barnet ikke forstår familiens økonomiske knapphet. Solstad (2017) viser til at en økonomisk trykkende situasjon preger hverdagslivet, som opptar mye av tankene. Dette er også i tråd

med Underlids psykologiske perspektiv på opplevelse av fattigdom (2008). Underlid (2008) hevder at fattigdommen kan vise seg som en følelse av utrygghet, og også ved blant annet depresjon og truet selvbilde. Denne teorien baseres på forskning på voksne mennesker, men jeg undrer meg om ikke denne følelsen også kan oppstå hos barn.

Sosialarbeiderne oppfatter barna, som nevnt ovenfor, som skjøre, og at de i stor grad ikke har innsikt i familiens situasjon. Bronfenbrenners teori om barn, viser på den andre siden til barn som aktører i eget liv, hvor de selv kan fortelle om egne opplevelser (1979, referert i Bunkholdt & Kvaran, 2015). Bronfenbrenners syn samsvarer med prinsippene Barnekonvensjonen bygger på, hvor barn oppfattes å være i stand til å vurdere egen situasjon (Barnekonvensjonen, 1989). I forhold til Bronfenbrenners teori, stiller jeg spørsmål ved saksbehandlerne begrunnelser for vurderinger. I min praksisperiode da jeg deltok i saksbehandling ved et NAV-kontor fikk jeg inntrykk av at heller ikke der inkluderte saksbehandlerne barn i samtaler om økonomiske forhold. På den andre siden opplevde jeg at de i stor grad gjennom foreldrene fikk innsikt i barns behov og deres situasjon. I neste delkapittel skal jeg drøfte konsekvenser av barns manglende deltakelse i samtaler, ut fra mine funn i studiene.

5.2 Hvilken betydning har det om barna ikke snakkes direkte med?

Som vist i kapittel 5.1 kan saksbehandlerne syn på barn påvirke skjønnsvurderingen med tanke på å fatte vedtak. Hvordan saksbehandlere forstår barnet, kan med andre ord også få konsekvenser for i hvilken grad barnet får medvirke og involveres. Samtlige av de utvalgte studiene viser at barn ikke inkluderes direkte ved innhenting av informasjon. Kane viser i hennes studie om rettssikkerhet i overgang til arbeid (2020), at brukere heller ikke der alltid direkte involveres. At saksbehandlerne forholder seg i hovedsak til foreldrene, fører til at barns opplevelser ikke får rom i vurderingen, men at barnas situasjon gjerne vurderes ut fra det Bunkholdt og Kvaran (2015) omtaler som barneperspektivet. Samtidig viser studiene at barns behov likevel omtales i samtaler med foreldrene, for å samle inn tilstrekkelig informasjon om barna. Som snart nyutdannet sosialarbeider med kompetanse i å se helhetsperspektivet, mener jeg det er nødvendig å stille seg kritisk til en slik innhenting av informasjon. Vil informasjonen fra foreldrene være tilstrekkelig for å kunne kartlegge den komplekse situasjonen? At barna ikke inkluderes i samtalen kan, som nevnt ovenfor, være til barnets beste, slik at det skjermes for eventuelle vonde og vanskelige tanker. På den andre siden oppfatter jeg at det å ekskludere barna kan føre til usynliggjøring, og risikere at barna

forsvinner i den komplekse situasjonen. Dette er også noe Ahola og Sundell finner i sin studie (2018, s. 29). Mine funn i Kane et al. sin studie (2018), kan i samsvar med Ahola og Sundells funn, tyde på tilfeller hvor barna glemmes. I Kane et al. sin studie framkommer flere tilfeller hvor det i ettertid av utbetaling har vist seg at støtten ikke har nådd dens formål, blant annet hvor et barn møter på skolen uten matpakke flere dager på rad (2018, s. 25). Samtidig viser også andre studier at konsekvenser av barns manglende medvirkning, kan være at barn med samme behov, risikerer å få behovene dekket i ulik grad (Herikstad, 2016). Disse konsekvensene tydeliggjøres ved flere punkt, blant annet knyttet til foreldrene.

For det første viser HOLF-rapporten til at foreldrene ikke alltid er i stand til å se barnas behov, selv om de ønsker det (Malmberg-Heimonen et al., 2019, s. 107). At foreldrene ikke er i stand til å se barnas behov, kan skyldes flere forhold, blant annet at de trekker seg unna grunnet redusert selvfølelse som en konsekvens av økonomisk belastende situasjoner over tid, eller at barnet har sammensatte behov (Killén, 2016, s. 67; s. 120). For det andre viser også rapporten at foreldrenes vilje til å snakke om barna, påvirker hvilken informasjon saksbehandlerne vil få tilgang til. Dette er særlig i begynnelsen før relasjoner er etablert. Dette oppfatter jeg kan tyde på at om saksbehandlerne skal få informasjon om barns behov, uten å inkludere dem direkte, er det viktig å etablere en relasjon til foreldrene.

Malmberg-Heimonen et al. viser i rapporten om *Helhetlig oppfølging av lavinntektsfamilier*, at hvor barn får komme med innspill, avdekkes det i større grad informasjon om hvordan barna har det (2019). En av respondentene i rapporten forteller at hvor foreldrene under et hjemmebesøk gav uttrykk for at økonomien dekket barnets behov, kommenterte barnet at skoene var for små (2019, s. 111). Deres rapport viser dermed til at barn kan direkte påvirkes av den økonomisk utfordrende situasjonen, og at de også merker konsekvensene. Dette tolker jeg som at barn selv kan vurdere hvilken situasjon de står i, og at den også påvirker dem.

Herikstad viser til en studie gjort av Hjelmtveit hvor funn viser at barn opplever den økonomiske knappheten, og at dette påvirker deres deltagelse i samfunnet (2008, referert i 2016, s. 66). Å vokse opp i fattigdom kan også føre til at man marginaliseres i samfunnet, da man mangler nødvendige goder for å kunne delta (Fløtten, 2008). Dette kan også forstås ut fra Townsends teori om deprivasjon, hvor man mangler eller er fratatt goder som gjør at deltagelse i samfunnet reduseres (1965, referert i Terum). Ut fra mine funn, kan det tyde på at barna opplever en vanskeligere situasjon enn dem rundt seg. I Norge er det i liten grad absolutt fattigdom, men det er nettopp ved sammenligning av andre, det relative perspektivet, fattigdommen forstås (SSB.no; Terum 1998). Ut fra disse funnene kan det synes at barna

faktisk *har* en forståelse for egen situasjon, og jeg undrer meg dermed om deres medvirkning i saker vil kunne påvirke vurderingen. Som det framgår av Sosialtjenesteloven (2009), skal NAV sikre en forsvarlig levestandard og fremme barnas velferd. Jeg mener derfor at det er grunnleggende å gjøre en tilstrekkelig individuell og helhetlig vurdering av søkers situasjon og behov. Jeg stiller spørsmål ved hvordan saksbehandlerne kan sikre en *individuell* og *helhetlig* vurdering, om de ikke inkluderer barns perspektiv. Dette er også noe Kane et al. (2018) påpeker, og mener dette aktualiserer barns *rett* til medvirkning som det framkommer av Barnekonvensjonens art. 12 (1979).

5.3 Hvilken betydning får rammeverket for saksbehandling når det gjelder vurdering av barns situasjon og innsikt i barns syn på deres behov?

Flere av respondentene i studiene snakket om mangel på ressurser, og at dette var noe som påvirket saksbehandlingen. Blant annet viser Herikstads studie (2016) at flere av respondentene opplever lite rom for arbeid med barn. De forteller at de skulle hatt mer tid, for å da kunne se barna som individ, og ikke familien som en helhet. Herikstads studie peker også på at manglende rutiner og system gjør det utfordrende å gjøre en tilstrekkelig kartlegging, noe som også Ahola og Sundell finner i sin studie (2018). Dette kan tyde på at de opplever et konfliktforhold mellom overordnede målsettinger og brukernes krav, noe Lipsky hevder er sentrale trekk ved bakkebyråkratiet (Lipsky, 1980 i Djupvik & Eikås, 2016). Videre viser Lipsky til at mangel på tid i forhold til arbeidsoppgaver vil føre til at saksbehandlerne ikke får utført oppgavene på en forsvarlig måte (Djupvik & Eikås, 2016, s. 72). I Kanes studie om brukere i overgang til arbeid, opplever respondentene i studien idealer om grundighet, men som ikke oppfylles grunnet tidspress og arbeidsmengde. Dette får konsekvenser som at bruker ikke involveres i ønsket grad, samt at individuelle behov forenkles, eller at vedtak treffes uten tilstrekkelig kartlegging. Ut fra disse funnene kan det se ut til at rammeverket for saksbehandling i forhold til vurdering av barnas situasjon gjør det utfordrende å få tak i barnas egne meninger, samt deres syn på egne behov. Jeg opplever ut fra funnene at det kan tyde på at saksbehandlere opplever et større behov for tilgjengelige ressurser, slik at det i større grad kan jobbes mot idealene.

På den andre siden hevder Lipsky det kan være utfordrende å øke ressurstilgangen (1980 i Djupvik & Eikås, 2016, s. 73). Han hevder økt tilgang på ressurser vil gi økt etterspørsel av tjenester, som i neste omgang kan føre til at situasjonen ikke nødvendigvis bedres. Blant

respondentene i mitt datamateriale, opplever jeg at få saksbehandlere har denne oppfatningen. Det vises derimot til et press for å nå måltall for antall vedtak (Kane, 2020). At det i studiene jeg har valgt som data er få som omtaler de negative konsekvensene ved økt ressurstilgang, kan ha flere forklaringer. Blant annet kan funn i intervju påvirkes av intervjuers forforståelse, deres formulering av spørsmålet, eller hva som er hensikten med studien. Dette er også noe Dalland vektlegger i *Metode og oppgaveskriving* (2017).

Til tross for at majoriteten av respondentene i de ulike studiene viser til rammeverk og overordnede strukturelle mål som begrensende i forhold til innhenting av informasjon, viser HOLF-rapporten at familiekoordinatorer som nytter seg av verktøy i den nye modellen, gjør en grundigere kartlegging av barns behov (Malmberg-Heimonen et al., 2019). De standardiserte skjemaene retter et større fokus på barns situasjon, noe som gjør saksbehandlerne mer bevisst på å undersøke også denne siden ved saken. På den andre siden viser Kanes studie at hennes respondenter mener de ikke får tilstrekkelig informasjon ved å nytte standard skjema (2020). Respondentene opplever at avkryssninger i standard skjema gir upresise opplysninger om brukers situasjon, og at dette kan føre til en forenkling av brukers sammensatte bistandsbehov (Kane, 2020). Kanes funn kan i stor grad sammenlignes med Lipskys teori om hvordan organisasjonens mål settes opp mot den individuelle vurderingen og behandlingen av brukere (1980, referert i Djupvik & Eikås, 2016, s. 73). Djupvik og Eikås forklarer at dette kan føre til masseproduksjon, der rutiner gis forrang.

Som nevnt tidligere, opplever mange av respondentene i de ulike studiene å begrenses av rammevilkår. Samtidig fungerer retningslinjene som *veiledende*, og også lovverket gir rom for skjønn, som diskutert i kapittel 5.1. Når det ikke foreligger klare retningslinjer eller tydelige formuleringer i lovverket, viser studier at det som følge av blant annet tidspress, kan føre til etablering av interne normer og regler for saksbehandling (Kane, 2020; Kane et al., 2018; Malmberg-Heimonen et al., 2019). Forfatterne av HOLF-rapporten viser at noen kontorer holder fast i en etablert praksis som ikke nødvendigvis hjemles i lovverk eller hensynet til brukernes beste, men at de heller begrunnes i rutiner kontoret har etablert som tradisjon (2019, s. 119). I tillegg til å preges av tidsfrister og omfattende arbeidsmengde i forhold til etablering av lokale normer og regler, viser Herikstad (2016) at det også er ulike vurderinger av livsoppholdssatsene mellom kommuner. Dette kan tyde på at ikke bare vurdering av barns situasjon framstår utydelig i lovverket (se kapittel 5.1), men også sentrale begreper som levekår og levestandard. At definisjon av sentrale begreper i vurdering av støtte vurderes ulikt

blant lokale NAV-kontor, kan føre til at selv om situasjonene vurderes individuelt, vurderes de ikke ut fra samme grunnlag.

Som snart nyutdannet sosialarbeider vurderer jeg det som særlig viktig å være bevisst at det kan eksistere lokale normer og tolkninger ved et NAV-kontor. For saksbehandlere som har vendt seg til interne normer oppleves de som trygge. På den andre siden kan de også, ifølge informanter i HOLF-rapporten, gi en følelse av at man *må* følge dem. Å være dette bevisst, oppfatter jeg som viktig, slik at man kan stille spørsmål ved etablerte praksiser, og gi rom for å se saker på en ny måte. Både Herikstad (2016) og Ahola og Sundell (2018) finner i sine studier at saksbehandlerne ved de utvalgte kontorene har ønsker og behov for tilrettelegging av arenaer hvor de kan diskutere vurdering av saker.

Da flere av mine funn kan tyde på at barns manglende deltagelse kan få negative konsekvenser, mener jeg det er viktig å stille spørsmål om det ikke burde tilrettelegges for at barn skal få muligheten til å medvirke i saker som omhandler dem enten direkte eller indirekte. Som nevnt skal barn etter Barnekonvensjonens art. 12 (1989), gis rett til å uttrykke dets synspunkter, hvor synspunktene skal vektlegges etter barnets alder og modenhet. Etter konvensjonens art. 27 første avsnitt skal også barnets rett til forsvarlig levestandard anerkjennes. Jeg undrer meg derfor om det ikke tilrettelegges for medvirkning av øverste nivå, i tråd med Harts teori (1992), om det kan tilrettelegges for et lavere nivå av medvirkning. Tross en presset arbeidssituasjon, opplever jeg det som viktig å gi barna mulighet til å delta, ut fra deres alder og modenhet, slik at man kan jobbe for mer treffsikre tiltak. På den andre siden kan det å involvere barna føre til at foreldrene opplever manglende tillit, at de føler seg mistenkeliggjort eller umyndiggjort. Denne problemstillingen aktualiserer Barnekonvensjonen (1989) art. 27, 2. punkt, hvor det presiseres at det er foreldrene som er ansvarlige for barnets nødvendige levekår for utvikling. Også i konvensjonens art. 18, 1.punkt, presiseres det at det er foreldrene som har hovedansvaret for barnets oppdragelse og utvikling. Dette problematiseres også av informantene i Herikstads studie (2016).

6.0 Avslutning og konklusjon

Norge er i dag en velferdsstat, hvor staten har ansvar for å sikre innbyggerne en forsvarlig levestandard. Dette innebærer at de som ikke har tilstrekkelig økonomi for å dekke grunnleggende behov, har rett på økonomisk sosialhjelp. I saksbehandlingen innhentes det informasjon om brukers situasjon og behov, og hvor det er barn i familien skal særlig deres behov gis oppmerksomhet. I denne oppgaven har jeg hatt særlig fokus på hvordan saksbehandlerne jobber for å få informasjon om hvordan barna har det, og problemstillingen min har vært *Hvordan jobber saksbehandler i NAV for å få innsikt i barns syn på deres behov i saker hvor familien mottar økonomisk sosialhjelp?*

Når det gjelder vurdering av barns situasjon viser funn at lovgivningen blir blant saksbehandlere oppfattet som utydelig, og at det dermed er usikkerhet knyttet til innhenting av informasjon som gjelder barn. Funn viser i stor grad at opplysninger om barn innhentes via foreldrene, og at barn dermed ikke inkluderes direkte. Dette tyder på at det i saksbehandling ikke gis rom for barns egne synspunkt og vurderinger av egen situasjon. Saksbehandlere grunngir dette i en forståelse av barn som skjøre, og at skjerming av barn er for deres beste. Likevel kan det ut fra forskning tyde på at en manglende inkludering av barn kan føre til redusert treffsikkerhet av tiltak, og at støtten ikke nødvendigvis når barns behov. Forskning viser også at foreldre ikke alltid er i stand til å se barns behov, eller har vilje til å snakke om barna. Dette kan føre til at viktig informasjon vedrørende barnet kan gå tapt, som kan gi konsekvenser for deres velferd. Funn tyder på at barn har evne til å vurdere egen situasjon, og at det derfor er potensiale for å kartlegge situasjonen ytterligere.

Funn tyder på at saksbehandlere opplever et krysspess mellom byråkratiske krav og brukeres krav. Med tanke på saksbehandlers innsikt i barns syn på egne behov, viser studier at saksbehandlerne peker på rammeverk og ressursmangel som hinder for tilstrekkelig kartlegging. Det oppleves et tidspress i forhold til arbeidsomfang, og saksbehandlerne mener dette legger begrensninger for utførelse av kartlegging, vurdering og arbeid direkte med barn. Det kan også se ut til at tidspress kan føre til standardiserte skjema og/eller lokale normer og regler, som også vil påvirke hvordan saksbehandler på NAV jobber for å få innsikt i barns syn på deres behov. Det kan imidlertid også tyde på at hvor det er tilsatt familiekoordinatorer som nytter skjema etter HOLF-modellen, kartlegges barns situasjon i større grad enn kontorer som ikke nytter disse verktøyene.

Ut fra mine funn har jeg en forståelse for kartlegging av barns behov som en kompleks situasjon. Det er mange hensyn som skal tas, og saksbehandlerne skal ut fra lovverk og rammer gjøre grundige kartlegginger og vurderinger. Funn i denne studien viser at barn har evne til å forstå den situasjonen de står i, og mine vurderinger fra et sosialfaglig ståsted er om barna da burde fått mulighet til å delta, tross en presset arbeidssituasjon. Etter funn i denne studien stiller jeg meg også kritisk til i hvilken grad den innhentede informasjonen via foreldre er tilstrekkelig, og om det oppnås en individuell og *helhetlig* vurdering.

Arbeidet med denne oppgaven har vært både spennende og lærerikt. Gjennom oppgaven har jeg tilegnet meg en dypere forståelse av hva saksbehandling i NAV innebærer, samt hvilke rammevilkår og retningslinjer som er relevante og gjeldende. Jeg har gjennom studien også fått en grundigere forståelse av hvordan økonomisk knapphet påvirker hverdagslivet og familien. Jeg står snart som nyutdannet sosialarbeider, og vil trolig i arbeidslivet komme i kontakt med brukere på NAV. Fra denne oppgaven tar jeg med meg en fordypning rundt dette temaet, noe jeg mener er svært relevant og viktig å reflektere over.

Med denne studien ønsker jeg å rette søkelyset mot barns situasjon i saker hvor familien mottar økonomisk sosialhjelp. Jeg ønsker også å belyse hva denne vurderingen begrunnes i, hvilke konsekvenser det kan få om barn ikke medvirker i saker som omhandler dem, og skape refleksjon rundt hvordan vi som sosialarbeidere kan jobbe bedre for å fremme barns behov, til deres beste.

7.0 Referanseliste

- Ahola, M. & Sundell, A. (2018). *"Vi jobbar inte med själva barnen": En kvalitativ intervjustudie av socialsekreterares beaktande av barnperspektivet i ekonomiskt bistånd.* (Bachelorgradsoppgave, Högskolan Dalarna). Uppsala University Library. Hentet fra <http://du.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1181231&dswid=4507>
- Arbeids- og sosialdepartementet. (2020). *Statlige veiledende retningslinjer for økonomisk stønad for 2020.* (Rundskriv A-2/2019). Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/rundskriv-a-22019-statlige-veiledende-retningslinjer-for-okonomisk-stonad-for-2020/id2683327/>
- Arbeids- og velferdsetaten. (2012). Rundskriv til Lov om sosiale tjenester i NAV. (R35-00, 2012-06-22). Hentet fra <https://lovdata.no/nav/rundskriv/r35-00>
- Barnekonvensjonen (1989). *FNs konvensjon om barnets rettigheter av 20. november 1989.*
- Berg, B., Ellingsen, I. T., Levin, I. & Kleppe, L. C. (2015). Hva er sosialt arbeid? I Ellingsen, I. T., Levin, I., Berg, B. & Kleppe, L. C. (Red.), *Sosialt arbeid: en grunnbok* (s. 19-35). Oslo: Universitetsforlaget.
- Brodtkorb, E. & Rugkåsa, M. (2015). Utfordringer for sosialt arbeid i dag. I Ellingsen, I. T., Levin, I., Berg, B. & Kleppe, L. C. (Red.), *Sosialt arbeid: en grunnbok* (s. 299-313). Oslo: Universitetsforlaget.
- Bronfenbrenner, U. (1979). *Ecology of human development; experiments by nature and design.* Cambridge: Harvard University
- Bunkholdt, V. & Kvaran, I. (2015). *Kunnskap og kompetanse i barnevernsarbeid.* Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Claussen, B. (2014). *Fattigdom i Norge.* Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving* (6. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Djupvik, A. R. & Eikås, M. (2016). *Organisert velferd: organisasjonskunnskap for helse- og sosialarbeidarar.* (3. utg.). Oslo: Det Norske Samlaget.
- Ellingsen, I. T., Levin, I., Berg, B. & Kleppe, L. C. (Red.). (2015). *Sosialt arbeid: en grunnbok.* Oslo: Universitetsforlaget.
- Fellesorganisasjonen. (2019). *Yrkesetisk grunnlagsdokument for barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.* Hentet fra <https://www.fo.no/getfile.php/1311735-1585635696/Dokumenter/Din%20profesjon/Brosjyrer/Yrkesetisk%20grunnlagsdokument.pdf>

- Fløtten, T. (Red.). (2009). *Barnefattigdom*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Forvaltningsloven. (1970). Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (LOV-2018-06-22-83). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1967-02-10>
- Hart, R. (1992). *Children's participation: From tokenism to citizenship*. Florence: UNICEF International Child Development Centre.
- Herikstad, E. (2016). «Hvis tjenestemottaker har barn ...». *Om fokuset på barns sosiale deltakelse i familiens sosialhjelpssak* (Mastergradsavhandling). Diakonhjemmet Høgskole. Hentet fra <http://hdl.handle.net/11250/2405469>
- Hutchinson, G. S. & Oltedal, S. (2017). *Praksisteorier i sosialt arbeid*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Högskolan Dalarna. (2020, 14.mai). Betyg och intyg. Hentet fra: <https://www.du.se/sv/Utbildning/under-studierna/betyg-intyg-och-utvardering/>
- Kane, A. A. (2020). NAVs vurdering av brukeres bistandsbehov– Rettssikkerhet ved overgang til arbeid. *Tidsskrift for velferdsforskning*, 23(1), 35-48. Hentet fra https://www-idunn-no.galanga.hvl.no/tidsskrift_for_velferdsforskning/2020/01/navs_vurdering_av_brukeres_bistandsbehov
- Kane, A. A., Neverdal, S. & Stenberg, O. (2018). Barnets rett til en forsvarlig levestandard: utøvelse av skjønn i NAV og barnevernstjeneste. *Fontene forskning*, 11(1), 17-29. Hentet fra <https://fonteneforskning.no/forskningsartikler/barnets-rett-til-en-forsvarlig-levestandard-6.19.589443.6e7e60e141>
- Kildekompasset. (2015, 21.april). Hva er fagfelle vurdering? Hentet fra <http://kildekompasset.no/kildekritikk/ord-uttrykk/hva-er-fagfelle vurdering.aspx>
- Killén, K. (2016). *Sveket 1: risiko og omsorgssvikt – et helseproblem og tverrfaglig ansvar* (5.utg.). Oslo: Kommuneforlaget.
- Kjorholt, D. (2019b, 28.februar). 50 000 lever bare av sosialhjelp. Hentet fra <https://forskning.no/ntb-politikk-velferdsstat/50-000-lever-bare-av-sosialhjelp/1299670>.
- Kuhnle, S. & Kildal, N. (2011). Velferdsstatens idégrunnlag i perspektiv. I Hatland, A., Kuhnle, S. & Romøren, T. I. (Red.), *Den norske velferdsstaten* (4.utg., s. 15-39). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Malmberg-Heimonen, I., Tøge, A., G., Rugkåsa, M., Fossetøl, K., Liodden, T., Bergheim, B., Gyüre, K., & Buzungu, H. F. (2019). *Helhetlig oppfølging av lavinntektsfamilier; Sluttrapport* (OsloMet Skriftserie 10/2019). Hentet fra <https://skriftserien.hioa.no/index.php/skriftserien/article/view/649>

- Martinsen, K. H. & Ellingsen, I. T. (2019). Sosionom – hvem er vi og hva gjør vi? I
Martinsen, K. H., Ellingsen, I. T. & Strøm, E. (Red.), *Sosionom: relasjoner og muligheter* (s. 9-19). Oslo: Fellesorganisasjonen.
- NAV (Arbeids- og velferdsforvaltningen). (2020a, 27.januar). Kva er NAV?
Hentet fra <https://www.nav.no/no/nav-og-samfunn/om-nav/fakta-om-nav/kva-er-nav>
- NAV (Arbeids- og velferdsforvaltningen). (2020b, 14.april). Hvordan kommer du i kontakt med NAV nå? Hentet fra <https://www.nav.no/no/person/innhold-til-person-forside/nyttig-a-vite/koronavirus--informasjon-fra-nav/dialog-med-nav-i-forbindelse-med-koronaviruset>
- NAV-loven. (2006). Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen (arbeids- og velferdsforvaltningsloven) (LOV-2006-06-16-20).
Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2006-06-16-20>
- Solstad, A. (2017). *Pengene og livet: økonomisk rådgivning i sosialt arbeid*. (3.utg.). Oslo: Universitetsforlaget.
- Sosialtjenesteloven. (2009). Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (LOV-2009-12-18-131).
Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-12-18-131>
- Statistisk sentralbyrå. (2019a, 3.juli). Økonomisk sosialhjelp.
Hentet fra <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/statistikker/soshjelpk>
- Statistisk sentralbyrå. (2020, 28.april). Fattigdomsproblemer, levekårsundersøkelsen. Hentet fra <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/statistikker/fattigdom/aar>
- Støren, I. (2013). *Bare søk! Praktisk veiledning i å skrive litteraturstudier* (2. utg.). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Terum, L. (1998). Perspektiv på fattigdom. *Tidsskrift for Velferdsforskning*, (trykt Utg.), 1(2), 67-81.
- Underlid, K. (2005). *Fattigdommens psykologi: oppleving av fattigdom i det moderne Noreg*. Oslo: Det Norske samlaget.
- VID Vitenskapelige Høyskole. (2019). Hentet fra: <https://vid.brage.unit.no/vid-xmlui/handle/11250/97998>

Problemstilling: *Hvordan jobber saksbehandler i NAV for å få innsikt i barns syn på deres behov i saker hvor familien mottar økonomisk sosialhjelp?*

Forklaring av oppsett:

- I tabell 1 vises de ulike søkeordene som er brukt. Mellom ordene i hver celle er det brukt «OR», det er også brukt «OR» mellom 1. og 2. rad. Hvordan søkeordene har blitt kombinert i søk vises i tabell 2. I søket har det variert om jeg har brukt «OR» eller «AND» mellom ordene, alt ut fra hvordan jeg har søkt, og hva jeg har ønsket treff på.
- Tabell 2 viser hvilke søkekombinasjoner av søkeord jeg har brukt i ulike databaser/søkemotor/nettsted. Det vises også hvilket søk det er (nr.) og antall treff. Tabellen viser også kommentarer til søkene.
- Tabell 3 viser navnet på litteraturen, oppført i APA6th. Det vises også hvor/hvordan jeg fant den, samt mine kommentarer på hvorfor jeg valgte den.
- Utvalgte artikler finnes med andre ord ikke i tabell 1, men i tabell 3 hvor det i kolonne 3 vises til tabell 1.

TABELL 1

	Søkeord 1	Søkeord 2	Søkeord 3	Søkeord 4	Søkeord 5	Søkeord 6	Søkeord 7	Søkeord 8	Søkeord9
Norsk	BARN,	NAV,	ØKONOMISK SOSIALHJELP, ØKONOMISK STØNAD, ØKONOMISK STØTTE, SOSIALHJELP	LEVESTANDARD, VELFERD, LIVSKVALITET,	MEDVIRK*, PÅVIRK*,	BARNETS PERSPEKTIV, BARNEPERSPEKTIV, BARNEAKTØRPERSPEKTIV,	FATTIGDOM, LAVINNTEKT *	RETT, RETTIGHET	SKJØNN
Engelsk	CHILDREN, YOUNG PEOPLE	WELFARE SERVICES, ONE-STOP-SHOP	FINANCIAL SUPPORT, FINANCIAL AID	WELFARE	ASSISTANCE, COOPERATION, PARTICIPATION	CHILD'S PERSPECTIVE, CHILDREN'S PERSPECTIVE	LOW INCOME, POVERTY	RIGHTS	DISCRETION

OR
mellom ord i samme kolonne

TABELL 2

Database / søkemotor / nettsted	Søk	Søkeord/ søkekombinasjoner	Antall treff	Kommentar til søk / treffliste
ORIA/BIBSYS	1	ALLE FELT INNEHOLDER BARN OG ALLE FELT INNEHOLDER NAV. AVGRENSNING: ÅRSTALL: 2010-2019, FRA FAGFELLEVRDERTE TIDSSKRIFT, ARTIKLER OG SPRÅK: NORSK	TOTALT: 40 TREFF RELEVANT TIL DATA: 1 ARTIKKEL	Ønsker å ekskludere artikler som ikke er fagfellevurdert, og artikler jeg mener er «for gamle» og dermed lite relevante. I min oppgave ønsker jeg å nytte litteratur fra nyere forskning. Mange av treffene var knyttet til særlig barneverntjenesten, flyktninger eller funksjonshemmede, og jeg ekskluderte dermed de, da de ikke er relevante for å svare på min problemstilling. «Treff 2» ble relevant til min oppgave (se tabell 3). For å finne frem til litteratur som er relevant for meg, leste jeg gjennom overskrifter, sammendrag/innledning og emneord. Ved bruk av «*», får jeg treff på ord som har en «åpen slutt».
	2	ALLE FELT INNEHOLDER BARN OG ALLE FELT INNEHOLDER "ØKONOMISK SOSIALHJELP" OR "ØKONOMISK STØNAD" OR "ØKONOMISK STØTTE" OR SOSIALHJELP OG ALLE FELT INNEHOLDER SKJØNN	TOTALT: 51 TREFF RELEVANT TIL DATA: 0	Videre i søkeprosessen ønsker jeg å finne litteratur som spesielt er tilknyttet økonomisk sosialhjelp. Jeg nyttet derfor det som søkeord, inkludert synonym, AND barn (da jeg skal skrive om barn). Også her avgrenset jeg til treff fra 2010-2020. Ettersom vurderinger i NAV utøves med skjønn, ønsker jeg også å søke med det som søkeord. Jeg fikk da 51 treff. Jeg leste gjennom overskrifter og innledninger, samt emneord for å se om de «passet» til min oppgave. Med dette søket fikk jeg ikke noen artikler jeg mener er relevante for å svare på min problemstilling. (Søkte også ved engelske søkeord, uten gode treff)
	3	ALLE FELT INNEHOLDER «CHILD'S PERSPECTIVE» OR «CHILDREN'S PERSPECTIVE» OG ALLE FELT INNEHOLDER «FINANCIAL ASSISTANCE»	TOTALT: 43 TREFF RELEVANT TIL DATA: 1	Avgrenset til relativt nyere dato; 2015-2020. Jeg leste gjennom overskrifter, og sammendrag av de som interesserte meg i forhold til problemstillingen.
	4	ALLE FELT INNEHOLDER «FINANCIAL AID» OR «FINANCIAL SUPPORT» OG ALLE FELT INNEHOLDER CHILD* OG ALLE FELT INNEHOLDER PARTISIPATION OG ALLE FELT INNEHOLDER NORWAY	TOTALT: 148 TREFF RELEVANT TIL DATA: 0	Inklusjons- og eksklusjonskriterier: Årstill:2010-2020, engelsk, fagfellevurderte tidsskrift, emne: social welfare og social work. Før jeg fikk redusert antall treff til 148, så jeg kjøpt over, men fikk ikke inntrykk av at noen «passet». Jeg valgte derfor de kriteriene, for å finne mer relevant litteratur. Jeg leste gjennom overskriftene til de 148 treffene, men vurderte ikke noen som relevante.
	5	"ØKONOMISK SOSIALHJELP", "ØKONOMISK STØNAD", "ØKONOMISK STØTTE", SOSIALHJELP,		Brukte disse søkeordene i ulike søkekombinasjoner. Søkte «helt åpent» - uten noen avgrensninger, men søkte også med avgrensning i år (2010-2020), språk: norsk, kun treff fra fagfellevurderte artikler, ekskluderte

VEDLEGG 1: UTVIDET SØKELOGG FOR BACHELOR

		SAMTALE* AND BARN PERSPEKTIV MEDVIRKNING		tema som «barnevern». Etter flere forsøk fikk jeg ikke treff på artikler/forskning jeg oppfattet som relevant for å besvare problemstillingen. Jeg leste gjennom overskrifter, sammendrag og innledninger.
EBSCOhost (inkludert alle databaser)	1	EBSCOhost (inkluderte alle databaser) CHILD OR CHILDREN OR “YOUNG PEOPLE” AND “SOCIAL SERVICE” OR “WELFARE SERVICE” AND “FINANCIAL SUPPORT OR “FINANCIAL AID”	TOTALT: 175 TREFF RELEVANT TIL DATA: 0	År: 2010-2020, subjects: social services, Households, health services accessibi..., children, child welfare, social support, economics Inkluderte alle databaser for å få flest mulig treff, og ikke risikere å utelate relevant litteratur. Ingen treff av relevans.
Google Scholar	1	BARNAS SITUASJON, ØKONOMISK SOSIALHJELP	TOTALT: 2310 - 717 RELEVANT TIL DATA: 2	I denne søkemotoren er det ikke mulig å gjøre avanserte/avgrensede søk, annet enn årstall. Jeg fikk totalt 2310 treff. Jeg hadde ønske om å finne god litteratur. Av erfaring kommer ofte de mest relevante, ifht søkeord, opp først, og jeg tok meg derfor tid til å se gjennom de 30 første sidene (ca 300 treff) hvor jeg leste overskriftene og sammendrag om de virket interessante. Jeg fikk da 1 relevant treff (se tabell 3). Videre avgrenset jeg til treff fra de siste 5 årene. Jeg fikk da 717 treff. Jeg følte ikke jeg kunne gå gjennom alle, og gikk derfor gjennom de 15 første sidene. Etter å ha lest overskrifter, samt klikket meg videre til artikkel og lest sammendrag, valgte jeg å se nærmere på enda 1 treff (se tabell 3)
	2	CHILDREN'S PARTICIPATION, RIGHTS, SOCIAL SERVICES, NORWAY,		Søkte også med disse søkeordene, men som jeg gjennom tidligere søk har erfart så fikk jeg heller ikke nå treff på relevant litteratur.
NAV (Rapporter sosiale tjenester)	1		TOTALT: 9 TREFF, (2014-2019) RELEVANT TIL DATA: 1	Valgte å søke her ettersom jeg skriver en oppgave knyttet til NAV og økonomisk sosialhjelp. Jeg visste også fra før at NAV publiserer rapporter om ulike tema. Tenkte derfor det kunne være relevant å sjekke ut (https://www.nav.no/no/nav-og-samfunn/kunnskap/forskningsrapporter-og-evalueringer-finansiert-av-nav/sosiale-tjenester-rapportarkiv). Her fikk jeg opp en rapport fra 2019, gjennomført av forskere ved Oslo MET, på oppdrag fra Arbeids- og velferdsdirektoratet. Dette var den samme rapporten jeg fikk som relevant treff via Google Scholar.
DIVERSE:		Ulike kombinasjoner av søkeordene vist i tabell 1.		Jeg har gjennom mange økter med søk brukt andre databaser/søkemotorer som ERIC, CINAHL, SocINDEX (mf. Inkludert i søkene gjort i EBSCOhost), Nasjonalbiblioteket, Bufdir, nav.no, regjeringen.no og reddbarna.no

VEDLEGG 1: UTVIDET SØKELOGG FOR BACHELOR

TABELL 3			
	Referansen i APA-stil	Hvor/ hvordan fant jeg den	Mine kommentarer – hvorfor valgte jeg denne?
1	Kane, A., Neverdal, S., & Stenberg, O. (2018). Barnets rett til en forsvarlig levestandard; utøvelse av skjønn i NAV og barneverntjeneste. <i>Fontene Forskning: Et Tidsskrift Fra Fellesorganisasjonen (FO)</i> , (1), 17-29. Hentet fra https://fonteneforskning.no/forskningsartikler/barnets-rett-til-en-forsvarlig-levestandard-6.19.589443.6e7e60e141	Jeg fant den via søk nr 1 i Oria/BIBSYS (Fant den også via søk på Google Scholar (CHILDREN'S RIGHT, LIVING STANDARDS, NAV, PARTICIPATION), men har ikke tatt det med i andre tabeller, da jeg allerede har funnet den)	Via relevante søkeord. Den har også andre emneord som jeg mener er relevant i min oppgave. Den er fagfellevurdert. Den er relativt ny. Forfatterne er for meg kjent fra før. Den er empirisk, den bygger på undersøkelser fra NAV og barneverntjenesten. Den diskuterer blant annet ut fra et rettighetsperspektiv. Ut fra sammendraget oppfattet jeg denne artikkelen som høyst relevant, og i tillegg til andre begrunnelser mener jeg forfatterne har vært kildekritiske. Jeg har derfor valgt denne som data for min studie.
2	Malmberg-Heimonen, I., Tøge, A., G., Rugkåsa, M., Fossetøl, K., Liodden, T., Bergheim, B., Gyüre, K., & Buzungu, H., F. (2019). <i>Helhetlig oppfølging av lavinntektsfamilier; Sluttrapport.</i> (OsloMet Skriftserie 10/2019). Hentet fra https://skriftserien.hioa.no/index.php/skriftserien/article/view/649/186	Jeg fant den via søk nr 1 i Google Scholar , samt ved søk nr 1 på NAV.no (Rapporter sosiale tjenester)	Via relevante søkeord. Dette er ikke en fagfellevurdert artikkel. Det er heller ikke en typisk vitenskapelig publikasjon, med IMRAD-struktur. Dette er derimot en offentlig publikasjon, utført av forskere ved OsloMet – storbyuniversitetet, finansiert av Arbeids- og velferdsdirektoratet, i samarbeid med Arbeids- og velferdsdirektoratet, NAV-kontorer, familiekoordinatorer, NAV-ledere, og familier. Rapporten baseres på et prosjekt, HOLF, som har vart over en periode fra 2016-2019. Sluttrapporten ble publisert i 2019, og den er dermed «up to date». Samtlige av forskerne er forskere jeg har kjennskap til fra tidligere, de har relevant arbeids- og utdanningsbakgrunn, og er anerkjente innenfor sitt felt. Rapporten bygger på både kvalitative og kvantitative data, blant annet samtaler med NAV-veiledere. Rapporten omhandler blant annet vurdering av barnets situasjon, og jeg vurderer den på grunnlag av dette, samt resten av innholdet, som relevant for min studie. Jeg velger derfor å bruke denne rapporten som data for min studie.
3	Kane, A. (2020). Navs vurdering av brukeres bistandsbehov. <i>Tidsskrift for Velferdsforskning</i> , 23(01), 35-48. Hentet fra https://www-idunn-no.galanga.hvl.no/tidsskrift_for_velferdsforskning/2020/01/navs_vurdering_av_brukeres_bistandsbehov	Etter flere søk etter litteratur og forskningsartikler, med få relevante treff, tok jeg kontakt med forskere innen fagfeltet, blant annet Aina Kane. Av hun fikk jeg anbefalt denne artikkelen.	Artikkelen fant jeg publisert på Idunn, publisert i Tidsskrift for Velferdsforskning, som er fagfellevurdert. Denne artikkelen er en vitenskapelig publikasjon. Forskningen til artikkelen er basert på intervju med NAV-ansatte, som intervjues som deres erfaringer med å fatte vedtak om brukernes bistandsbehov. Denne artikkelen er ikke i hovedsak rettet mot barn, men den gir et innblikk av hvordan de ansatte ved NAV-kontor arbeider, og jeg har derfor vurdert denne artikkelen som relevant til data i min oppgave, da jeg mener den kan bistå med å belyse min problemstilling.
4	Herikstad, E. (2016). «Hvis tjenestemottaker har barn ...». <i>Om fokuset på barns sosiale deltakelse i familiens sosialhjelpssak</i> (Mastergradsoppgave). Diakonhjemmet Høgskole, VID: Open. Hentet fra https://vid.brage.unit.no/vid-xmlui/handle/11250/2405469	Søk nr 1 via Google Scholar .	Dette er ikke en artikkel som er fagfellevurdert. Dette er en masteroppgave fra 2016. Da jeg leste gjennom Herikstads oppgave vurderte jeg den som grundig arbeid. Hun grunngir alle valg meget godt, og framgangsmåten hennes er tydelig. Oppgavens fokus er på barns sosiale deltakelse i vurderingen av økonomisk sosialhjelp til familien. Metoden hun nytter er kvalitativ, med individuelle intervju med saksbehandlere fra NAV-kontor, og det nyttes vignetter. Jeg mener hennes oppgave er relevant som data for min studie, da hun i sin studie har forsket på tema som også jeg skal studere. I

VEDLEGG 1: UTVIDET SØKELOGG FOR BACHELOR

			oppgaven presenteres det blant annet funn knyttet til vurdering av barnas situasjon. Gjennom oppgaven viser Herikstad også til kilder jeg vurderer som pålitelige. Hun har blant annet søkt til NSD grunnet innhenting av personopplysninger, og har fått godkjent innhenting. Hun har i oppgaven også nyttet kilder jeg vurderer som pålitelige. Som jeg har gjort rede for i oppgaven, er ikke dette en oppgave av ønsket nivå, men ettersom den er i høyeste grad relevant for min studie, samt etter forsøk på å gjøre en grundig vurdering av dens kvalitet, har jeg inkludert den.
5	Ahola, M. & Sundell, A. (2018). <i>"Vi jobbar inte med själva barnen": En kvalitativ intervjustudie av socialsekreterares beaktande av barnperspektivet i ekonomiskt bistånd.</i> (Bachelorgradsoppgave, Högskolan Dalarna). Uppsala University Library. Hentet fra http://du.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1181231&dsid=4507	Denne bacheloroppgaven fikk jeg opp som treff nr 16 av totalt 43 (se søk nr 3 i Oria/BIBSYS)	<p>Da tittelen virket spennende, og relevant for min oppgave og problemstilling, gikk jeg nærmere inn i oppgaven. Jeg leste innledning og så gjennom emneord. I utgangspunktet er jeg interessert i vitenskapelige publikasjoner som data for min oppgave. Ettersom jeg ikke har funnet mye relevant forskning på området vurderte jeg denne bacheloroppgaven som relevant for min oppgave. Jeg leste lett gjennom oppgaven, og merket meg at de har brukt kvalitativ metode. De har gjennomført intervjuer med «socialsekreterare» angående barneperspektivet i «økonomisk bistånd».</p> <p>Ettersom dette er en svensk studie, vil det ikke være det samme som sosialarbeidere/veiledere ved NAV, og det vil heller ikke være nøyaktig det samme som økonomisk sosialhjelp, da landene ikke har det samme lovverket. Da jeg leste oppgaven deres merket jeg meg også at de har vurdert de etiske prinsippene ved å utføre intervjuer, og har blant annet informasjonsbrev til respondenter og intervjuguiden som vedlegg. Jeg er bevisst at dette er en oppgave gjennomført av <i>studenter</i>, som innen forskning ikke regnes som et «høyt nivå». Jeg har derfor forsøkt å selv gjøre en grundig vurdering av oppgavens reliabilitet og relevans. Etter en nøye gjennomgang og vurdering av oppgavens gyldighet og relevans, vurderer jeg likevel at dette er en godt gjennomført oppgave, som kan brukes som data i min studie, da den belyser en problemstilling angående samme tema jeg har i min oppgave. Ahola og Sundell nytter i sin oppgave primærdata, empiri de selv har hentet inn, og dataene deres er dermed kun tolket av dem, og det er ikke flere ledd i vurderingen. Deres kilder gjennom oppgaven vurderer jeg også som pålitelige. De har blant annet nyttet offentlige rapporter, statlige statistikker og Sveriges lovverk. Det faktum at oppgaven er basert på forskning fra Sverige, kan gjøre det utfordrende å analysere den på samme måte som annen data. Dette er noe jeg finner interessant, og jeg blir nysgjerrig på funnene.</p> <p>Jeg velger på grunnlag av forsøk om en nøye overveining denne bacheloroppgaven som data for min litteraturstudie.</p>

Høgskulen på Vestlandet

Bacheloroppgåve

BSV5-300 Bacheloroppgåve

Predefinert informasjon

Startdato:	13-05-2020 13:17	Termin:	2020 VÅR
Slutt dato:	20-05-2020 14:00	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	Bacheloroppgåve	Studiepoeng:	15
SIS-kode:	203 BSV5-300 1 BO 2020 VÅR		
Intern sensor:	Magne Eikås		

Deltaker

Navn:	Marte Alusåker Tolo
Kandidatnr.:	340
HVL-id:	573635@hvl.no

Informasjon fra deltaker

Antall ord *:	10759	Inneholder besvarelsen	Nei
Egenerklæring *:	Ja	konfedensielt	
		materiale?:	

Jeg bekrefter at jeg har ja registrert oppgavetittelen på norsk og engelsk i StudentWeb og vet at denne vil stå på vitnemålet mitt *:

Jeg godkjenner autalen om publisering av bacheloroppgaven min *

Ja

Er bacheloroppgaven skrevet som del av et større forskningsprosjekt ved HVL? *

Nei

Er bacheloroppgaven skrevet ved bedrift/virksomhet i næringsliv eller offentlig sektor? *

Nei